

CvB stukken voor agenda Universiteitsraad

Overlegvergadering d.d. : 28 januari 2019

Commissievergadering : FBP

Agendapunt : Jaarrekening 2017 Holding Technopolis Twente B.V.

Bijgevoegde stukken : Jaarrekening 2017 HTT
Bestuursverslag 2017

Betrokken concerndirectie: AZ/HTT

paraaf:

Secretaris: Wichman

paraaf:

Portefeuillehouder: Bult

paraaf:

---

1. Status agendapunt:

Rol URaad:

- o Ter informatie

---

2. Eerder behandeld in:

Naam gremium:

Datum behandeling:

Naam agendapunt:

Conclusie toen:

---

3. Toelichting/samenvatting:

Universiteit Twente is aandeelhouder met beslissende invloed op het financiële en zakelijke beleid van de vennootschappen en de universiteit heeft overeenkomstig de statuten van de vennootschappen het recht om de jaarstukken vast te stellen.

De administratie van de vennootschappen en de geconsolideerde werkmaatschappijen, alsmede de samenstelling van de desbetreffende jaarstukken worden verzorgd door FEZ. Tussentijds heeft afstemming met HTT plaatsgevonden. De beoordeling van HTT is uitgevoerd door KPMG Accountants en KPMG heeft een beoordelingsverklaring verstrekt. Conform de gebruikelijke strekking van deze verklaring heeft KPMG opgenomen dat hen niets is gebleken op basis waarvan zij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van HTT per 31.12.2017 en van het resultaat over 2017.

Wij merken volledigheidshalve op dat de in de (geconsolideerde) jaarrekening van HTT opgenomen cijfers van :

UT International Ventures Holding B.V. en het van belang zijn de deel van haar

groepsmaatschappijen (KPMG);

High-Tech Factory B.V. (De Jong & Laan)

High-Tech Facilities B.V.

High Tech Fund

VVI B.V. (De Jong & Laan)

ITC Internationaal Hotel B.V. (De Jong & Laan)

United Twente Innovation B.V. (Ten Kate Huizinga)

zijn voorzien van controleverklaringen, respectievelijk beoordelingsverklaringen met een goedkeurend oordeel door de achter de ondernemingsnaam vermelde accountant.

De jaarrekeningen van Technopolis Twente Onroerend Goed B.V., De Hoge Kamp B.V. en Congres en Studiecentrum Twente B.V. zijn alleen door KPMG beoordeeld in het licht van consolidatie in de HTT jaarrekening. Zij zijn niet separaat voorzien van een verklaring.

Met betrekking tot de jaarrekening 2017 willen we voor een goede begripsvorming nog specifiek het volgende toelichten:

Het enkelvoudig vermogen van HTT is niet gelijk aan het groepsvermogen. Dit verschil komt doordat in de enkelvoudige jaarrekening de deelneming in Ostendum Holding B.V. op nihil is gewaardeerd, omdat HTT niet in staat voor de verplichtingen en niet het stellige voornemen heeft deze deelneming in staat te stellen haar schulden te betalen. In de geconsolideerde jaarrekening wordt het negatieve eigen vermogen en het negatieve resultaat van Ostendum Holding wel meegenomen en wordt een minderheidsbelang derden gepresenteerd. Voorgaande verklaart ook het verschil tussen het enkelvoudige en het geconsolideerde resultaat HTT over 2017.

Het directieverslag is in een aparte bijlage opgenomen.

Toelichting jaarrekeningproces 2017

Het jaarrekeningproces 2017 is allerm minst volgens planning verlopen en dit had onder meer de volgende oorzaken:

- Met ingang van boekjaar 2017 heeft KPMG gesteld dat de minderheidsbelangen niet meer t-1 (boekjaar 2016) mogen worden verwerkt, maar dat dit t (2017) moet zijn. Dit mocht op basis van 3^e kwartaalcijfers met een prognose voor het hele jaar en een verklaring van het management daarbij of op basis van de jaarrekeningen 2017. Gekozen is voor de laatste optie aangezien dit meer zekerheid biedt en aangezien er nog onduidelijkheden inzake de consolidatie opgelost moesten worden.
- Daarnaast is het consolidatietraject niet vlekkeloos verlopen als gevolg van niet standaard situaties die niet eenvoudig in het software pakket konden worden verwerkt en opgelost. Daarnaast had KPMG een ander inzicht gekregen ten aanzien van het aandeel derden
- Tevens was er vaktechnisch veelvuldig afstemming tussen KPMG en HTT/FEZ inzake de verwerking van een minderheidsbelang, waarvan de betreffende transactie(s) binnen de groep van deze deelneming materieel was voor de jaarrekening HTT

Door al deze vertragingen moest de jaarrekening HTT voor zowel FEZ, als voor KPMG buiten de reguliere werkzaamheden worden afgewikkeld, waardoor het proces inefficiënt is gelopen.

Een evaluatie met KPMG heeft plaatsgevonden en verbeterpunten zijn gezamenlijk bepaald. Aangezien HTT haar minderheidsbelangen op 't' in de jaarrekening moet verwerken zal het in de tijd gezien niet meer mogelijk zijn een definitieve HTT jaarrekening in de UT jaarrekening te verwerken. KPMG zal voor 2018 een cijferbeoordeling uitvoeren op de conceptjaarrekening die in de UT jaarrekening is verwerkt. Verder afwikkeling van de HTT jaarrekening zal dan naar verwachting tegen de zomer van 2019 mogelijk zijn.

De afwikkeling van de deponering van de jaarrekening 2017 is een actie die volgt na vaststelling van de jaarrekening.

Gevolgen voor de UT jaarrekening 2018

De afwijking van het resultaat tussen de HTT jaarrekening, zoals die in de UT jaarrekening 2017 is opgenomen en de definitieve HTT jaarrekening 2017, zal in de cijfers 2018 van de UT moeten worden verwerkt. Dit effect bedraagt circa ME 1,0 positief. De wijze van verwerking zal met KPMG worden afgestemd.

---

4. (Voorgenomen) besluit CvB:

Gezien

Gehoord

Overwegende

Besluit het CvB

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening 2017 vast te stellen - conform het voorstel van de directie van Holding Technopolis Twente B.V.

GRIFFIE URaad: (door griffie UR in te vullen)

Eerder in URaad aan de orde geweest?

- Nee.
- Ja, op

Conclusie toen:

Nadere toelichting: (Voor als presidium/griffier vindt dat één van bovengenoemde punten nadere toelichting behoeft)

.....
.....

KPMG Accountants N.V.
Postbus 574
7500 AN Enschede

Het Eeffink 6
7541 WH Enschede
Telefoon (053) 483 2525
www.kpmg.nl

Vertrouwelijk

Holding Technopolis Twente B.V.
T.a.v. mevrouw W.D. Bult-Spiering
Drienerlolaan 5
7550 AG ENSCHEDE

Onze ref. 1327501
18X00161881DHG br
HV/JL/ku

Enschede, 8 januari 2019

Betreft: Jaarstukken 2017

Geachte mevrouw Bult-Spiering,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken 2017, voorzien van onze ondertekende beoordelingsverklaring d.d. 8 januari 2019.

Tevens zenden wij u een los exemplaar van de bovengenoemde beoordelingsverklaring voorzien van onze persoonlijke handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van eigen gebruik. Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van onze beoordelingsverklaring in de bijlagen van de jaarstukken 2017, die overeenkomen met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar.

De beoordelingsverklaring mag niet worden opgenomen onder de 'Overige gegevens' van de jaarrekening. De beoordelingsverklaring mag wel in een bijlage bij de jaarrekening worden opgenomen. Om misbruik van handtekeningen te voorkomen dient geen persoonlijk ondertekende beoordelingsverklaring te worden opgenomen bij stukken die openbaar worden gemaakt (bijvoorbeeld door deponering bij een openbaar register of plaatsing of publicatie op internet). Daartoe is een niet ondertekende versie van onze beoordelingsverklaring op KPMG-briefpapier toegevoegd. Wij benadrukken dat het ook niet toegestaan is om het gewaarmerkte exemplaar van de jaarstukken openbaar te maken maar een identiek niet gewaarmerkt exemplaar daarvan. Aanbevolen wordt om deze niet ondertekende versie van de beoordelingsverklaring in een bijlage bij de jaarrekening op te nemen.

Indien u deze jaarstukken waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening opneemt op het internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen en/of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ('u verlaat de beveiligde jaarstukken, waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening'). Tevens adviseren wij bij opname van deze jaarstukken op het internet de volgende disclaimer op te nemen: 'In geval van verschillen of inconsistenties tussen de op deze site opgenomen teksten en cijfermatige opstellingen en die in de originele jaarstukken zoals gedeponeerd bij het handelsregister, prevaleert de laatste.'

Uiterlijk acht dagen na vaststelling de jaarrekening door de Algemene Vergadering moeten de te deponeren jaarstukken bij de Kamer van Koophandel zijn gedeponeerd en dient u aan te geven dat de originele jaarrekening door de bestuurder is ondertekend en is vastgesteld door de Algemene Vergadering, alsmede de datum waarop dit geschiedde. Het deponeren van ondertekende jaarstukken wordt ontraden.

Document classification: KPMG Confidential
KPMG Accountants N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit.

Op al onze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing zoals gedeponeerd bij de rechtbank te Amsterdam onder nummer 43/2018, die wij u op verzoek toezenden.

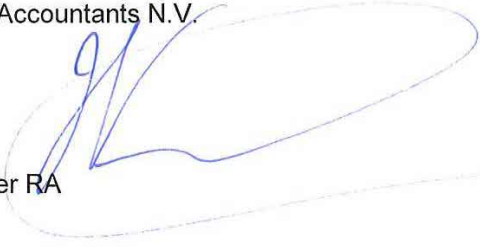
*Holding Technopolis Twente B.V.
Jaarstukken 2017
Enschede, 8 januari 2019*

Wij willen u erop wijzen dat deponering van de jaarstukken wettelijk verplicht is en dat het niet deponeren bij wet strafbaar is gesteld. In bepaalde gevallen kan het niet deponeren er zelfs toe leiden dat u als bestuurder persoonlijk aansprakelijk gesteld wordt.

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

KPMG Accountants N.V.

H. Visser RA
Partner

*Bijlage(n):
Als genoemd*

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Holding Technopolis Twente B.V.

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening over 2017 van Holding Technopolis Twente B.V. te Enschede beoordeeld. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017 en de winst-en-verliesrekening over 2017 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een conclusie over de jaarrekening op basis van onze beoordeling. Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400, 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten'. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat wij in staat zijn te concluderen dat ons niet is gebleken dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400 resulteert in een beperkte mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij het management en overige functionarissen van de vennootschap, het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens alsmede het evalueren van de verkregen informatie. De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Holding Technopolis Twente B.V. per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

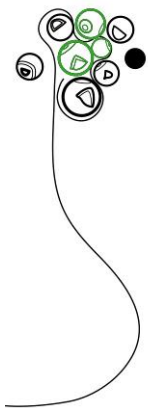
Enschede, 8 januari 2019

KPMG Accountants N.V.

H. Visser RA

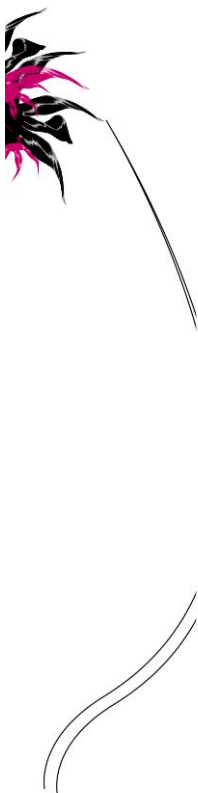
HTT

HOLDING TECHNOPSIS TWENTE B.V.

Holding Technopolis Twente B.V. gevestigd te Enschede

Rapport inzake de jaarrekening 2017

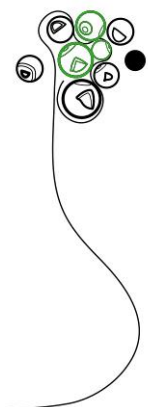
Inhoudsopgave

	Pagina
Geconsolideerde jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2017	2
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2017	4
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017 van de geconsolideerde jaarrekening	5
Toelichting op de geconsolideerde balans	13
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	29
Enkelvoudige jaarrekening	
Enkelvoudige balans per 31 december 2017	37
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2017	39
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017 van de enkelvoudige jaarrekening	40
Toelichting op de enkelvoudige balans	41
Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening	70
Overige gegevens	
Mededeling omtrent het ontbreken van de accountantsverklaring	73
Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst	73

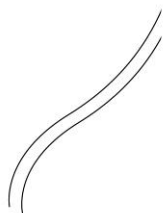

HTT

HOLDING TECHNOPSIS TWENTE B.V.

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2017*(vóór resultaatverdeling)***Activa**

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		8.476.333		9.075.163	
Inventarissen		299.919		333.617	
Andere vaste bedrijfsmiddelen		1.116.877		877.611	
			9.893.129		10.286.391
Financiële vaste activa	2				
Overige deelnemingen	3	5.321.224		3.126.314	
Overige minderheidsdeelnemingen en effecten	4	632.602		330.119	
Overige vorderingen	5	2.660.594		2.199.224	
			8.614.420		5.655.657
Vlottende activa					
Vorraden en onderhanden werk					
Grond- en hulpstoffen	6		12.151		12.292
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	7	390.324		526.871	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	74.834		672.630	
Overige vorderingen en overlopende activa	9	3.509.424		3.857.633	
			3.974.582		5.057.134
Liquide middelen	10		9.867.562		8.666.187
			32.361.844		29.677.661

Passiva

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Groepsvermogen	11				
Eigen vermogen		8.449.753		7.062.850	
Aandeel derden in groepsvermogen		324.371		305.038	
			8.774.124		7.367.888
Langlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	12	2.625.000		2.800.000	
Schulden aan groepsmaatschappijen	13	7.066.040		7.201.306	
			9.691.040		10.001.306
Kortlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	14	175.000		175.000	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	15	340.783		195.961	
Schulden aan groepsmaatschappijen	16	1.422.234		1.036.455	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	17	51.308		54.035	
Overige schulden en overlopende passiva	18	11.907.355		10.847.016	
			13.896.680		12.308.467
			<u>32.361.844</u>		<u>29.677.661</u>

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2017

		2017		2016	
		€	€	€	€
Netto-omzet	19	5.878.279		5.280.383	
Kosten van grond- en hulpstoffen	20	-129.657		-112.767	
Brutowinst		5.748.622		5.167.616	
Overige bedrijfsopbrengsten	21	667.436		375.976	
Brutomarge		6.416.058		5.543.592	
Personeelskosten	22	1.074.382		1.163.964	
Afschrijvingen materiële vaste activa	23	705.617		989.195	
Huisvestingskosten	24	3.434.561		3.187.748	
Algemene kosten	25	1.465.938		1.396.865	
Som der bedrijfslasten		6.680.498		6.737.772	
Bedrijfsresultaat		-264.440		-1.194.180	
Financiële baten en lasten	26	109.433		91.457	
Groepsresultaat uit bedrijfs- uitoefening vóór belastingen		-155.007		-1.102.723	
Belastingen		-		-	
		-155.007		-1.102.723	
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	27	1.559.626		472.602	
Groepsresultaat uit bedrijfs- uitoefening na belastingen		1.404.619		-630.121	
Resultaat aandeel derden	28	-6.167		-68.730	
Netto groepsresultaat na belastingen		1.398.452		-698.851	

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017 van de geconsolideerde jaarrekening

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Holding Technopolis Twente B.V. is feitelijk en statutair gevestigd op Drienerlolaan 5, 7522 NB te Enschede en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 06052683.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De activiteiten van Holding Technopolis Twente B.V. en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit het deelnemen in, voeren van beheer over, verlenen van diensten aan en het financieren van andere ondernemingen, tevens het exploiteren van onroerend goed en kennisvalorisatie, alles in de ruimste zin.

- Verslaggevingperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017 dat is geëindigd op 31 december 2017.

Informatieverschaffing over continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstellingen.

Informatieverschaffing over groepsverhoudingen

Holding Technopolis Twente B.V. behoort tot een groep. Aan het hoofd van deze groep staat Universiteit Twente te Enschede. De jaarrekening van Holding Technopolis Twente B.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Twente te Enschede.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening vormt de leiding van Holding Technopolis Twente B.V. zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Informatieverschaffing over consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Holding Technopolis Twente B.V. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Holding Technopolis Twente B.V.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken. De cijfers van Holding Technopolis Twente B.V. zijn integraal geconsolideerd in de jaarrekening van de rechtspersoon Universiteit Twente te Enschede.

In de integrale consolidatie van de jaarrekening van Holding Technopolis Twente B.V. te Enschede zijn

de volgende maatschappijen opgenomen:

- Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.
- Congres- en StudieCentrum Twente B.V.
- ITC International Hotel B.V.
- De Hogekamp B.V.
- VVI B.V. (tot 2014: Center for Medical Imaging Twente B.V.)
- United Twente Innovation B.V.
- High Tech Fund B.V. (tot 2016 onder High Tech Factory B.V.)
- HTT Eurekite B.V.
- High Tech Factory B.V. met een belang in:
  - * High Tech Facilities B.V.
- UT International Ventures Holding B.V. met een belang in:
  - * UT International Ventures B.V.
  - * UTIVH-MN Holding B.V.
  - * UTIVH-AD Holding B.V.
  - * UTIVH-VC Holding B.V.
- * Ostendum Holding B.V. met een belang in:
  - ** Ostendum R&D B.V. (Ostendum Holding B.V. en Ostendum R&D B.V. zijn vanaf 19 januari 2016 opgenomen in de consolidatie.)

Alle hierboven genoemde deelnemingen zijn gevestigd te Enschede.

Aan het hoofd van deze groep staat Universiteit Twente.

De veranderingen in de consolidatiekring

Naast de hiervoor beschreven consolidatiegroep behoort sinds 2017 tot de consolidatiekring van Holding Technopolis Twente B.V. eveneens STAK NanoMed Diagnostics gevestigd te Amsterdam. Bij oprichting is overeengekomen dat Holding Technopolis Twente B.V. de enige bestuurder is maar tevens dat alle eventuele inkomsten uit de certificaten van aandelen STAK NanoMed Diagnostic zullen toekomen aan Stichting VUmc. Omdat STAK NanoMed Diagnostics een maximale waardering van €12 heeft én geen resultaat genereren zal voor Holding Technopolis Twente B.V. werd deze niet meegeconsolideerd voor Holding Technopolis Twente B.V. en verder buiten beschouwing gelaten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

De cijfers over 2016 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken. Het betreft de volgende herrubriceringen:

- Financiële Vaste Activa
- Groepsvermogen
- Aandeel derden in het eigen vermogen
- Resultaat aandeel derden.

Informatieverschaffing over de historische kosten bij toepassing van de actuele waarde als grondslag

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de

omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

- Presentatie en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming.

Grondslagen

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering, alsmede vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 1,67 tot 6,67
- Machines en installaties : 6,67 tot 20,0
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 6,67 tot 20,0

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of

leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Financiële vaste activa

- Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd.

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens op de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De niet gerealiseerde winst wordt geëlimineerd uit het resultaat van de onderneming. Deze correctie wordt verwerkt door eliminatie op netto-omzet en het opnemen van een overlopende post / eliminatie op het resultaat deelneming en deze eliminatie in de balans in mindering te brengen op de waarde van de deelneming (doorhalen wat niet van toepassing is).

De onderneming realiseert de geëlimineerde winst als gevolg van verkoop aan derden, afschrijvingen of door middel van het verantwoord van een bijzondere waardevermindering door de desbetreffende deelneming.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming.

- Deelnemingen zonder invloed van betekenis

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien de onderneming een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde winst- en verliesrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

Langlopende overige effecten

De deelnemingen opgenomen onder de financiële vaste activa, overige effecten betreffen de minderheidsdeelnemingen van UT International Ventures Holding B.V. en Holding Technopolis Twente

B.V. Deze zijn gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde.

Langlopende overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen zoals financial lease. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht als onderdeel van de effectieve rente. Ook transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden ten laste van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening gebracht.

Vorraad grond- en hulpstoffen

Vorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de meest betrouwbare schatting van het bedrag dat de voorraden maximaal zullen opbrengen, onder aftrek van nog te maken kosten.

Vorraadbestanddelen die niet onderling uitwisselbaar zijn, worden gewaardeerd op basis van individuele specifieke kosten. Goederen die zijn geproduceerd voor een specifiek project, worden gewaardeerd op basis van individuele specifieke kosten. Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs op basis van de 'first-in, first-out' (FIFO)-methode of lagere opbrengstwaarde.

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden.

Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop van voorraden worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten (indien materieel). Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Aandeel van derden

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto-belang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen.

Voor zover de desbetreffende groepsmaatschappij een negatieve nettovermogenswaarde heeft, worden de negatieve waarde en de eventuele verdere verliezen niet toegewezen aan het aandeel derden, tenzij de derden-aandeelhouders een feitelijke verplichting hebben en in staat zijn om de verliezen voor hun rekening te nemen. Zodra de nettovermogenswaarde van de groepsmaatschappij weer positief is, worden resultaten toegekend aan het aandeel derden.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de juridische realiteit worden aangemerkt als

eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de juridische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Inkoop van eigen aandelen wordt in mindering gebracht op de overige reserves.

- Agio

De door de aandeelhouders ingebrachte bedragen boven het nominaal aandelenkapitaal worden verantwoord als agio. Hieronder worden tevens begrepen additionele vermogensstortingen door bestaande aandeelhouders zonder uitgifte van aandelen of uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen van de onderneming.

Kosten en kapitaalbelasting verbonden aan de plaatsing van aandelen die niet worden geactiveerd, worden onder aftrek van belastingeffecten, ten laste van het agio gebracht. Indien en zover het agio ontoereikend is, worden de bedragen ten laste van de overige reserves gebracht.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening in verband met deelnemingen

De voorziening in verband met deelnemingen heeft betrekking op deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde. Zie de grondslagen onder het hoofd Financiële vaste activa.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Omzetverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van retouren en tegemoet-komingen, handels- en volumekortingen. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

Diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden / de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening / de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen worden lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Lonen en salarissen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Financiële baten en lasten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Agio, disagio en aflossingspremies worden verantwoord als rentelast in de periode waartoe zij behoren. De toerekening van deze rentelast en de rentevergoeding over de lening is de effectieve rente die in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt. In de balans is (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld(en) verwerkt. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het agio en de al in de winst-en-verliesrekening verwerkte aflossingspremies worden verwerkt als verhoging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het disagio worden verwerkt als verlaging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben.

Belastingen over de winst of het verlies

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winst-belastingen en

latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Fiscale eenheid

-Vennootschapsbelasting

De onderneming vormt samen met Technopolis Twente Onroerend Goed B.V., Congres- en Studiecentrum Twente B.V., High Tech Factory B.V., High Tech Facilities B.V., High Tech Fund B.V., United Twente Innovation B.V., ITC International Hotel B.V., De Hogekamp B.V. en VVI B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De moedermaatschappij Holding Technopolis Twente B.V. neemt op grond van RJ 272.803d de belastinglasten respectievelijk –baten van de gehele fiscale eenheid voor eigen rekening. Dit gezien het feit dat de vennootschapsbelastingplicht met ingang van 1 januari 2016 is ingevoerd. Er wordt door HTT niet met de deelnemers binnen de fiscale eenheid afgerekend. Naar verwachting betreft het fiscale resultaat een verlies. Gelet op een aantal onzekerheden is de omvang hiervan nog niet betrouwbaar in te schatten.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

- Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de geconsolideerde balans**Activa****Vaste activa****1 Materiële vaste activa**

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Inventarissen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017				
Aanschaffingswaarde	21.531.328	3.711.566	1.901.171	27.144.065
Cumulatieve afschrijvingen	-12.456.165	-3.377.949	-1.023.560	-16.857.674
Boekwaarde per 1 januari 2017	9.075.163	333.617	877.611	10.286.391
Mutaties				
Investerings	-	40.041	451.148	491.189
Afschrijvingen	-598.830	-73.739	-211.882	-884.451
Saldo mutaties	-598.830	-33.698	239.266	-393.262
Stand per 31 december 2017				
Aanschaffingswaarde	21.531.328	3.751.607	2.352.319	27.635.254
Cumulatieve afschrijvingen	-13.054.995	-3.451.688	-1.235.442	-17.742.125
Boekwaarde per 31 december 2017	8.476.333	299.919	1.116.877	9.893.129
Afschrijvingspercentages	1,67 tot 6,67	6,67 tot 20,0	6,67 tot 20,0	

De bedrijfsgebouwen die zijn geactiveerd vanaf het kalenderjaar 2000 worden afgeschreven volgens de componentenmethode. De reeds voor het jaar 2000 in gebruikgenomen gebouwen worden afgeschreven in 30 jaar en de onderhoudsuitgaven worden geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. De overige bedrijfsmiddelen worden afgeschreven over een periode van 5 tot 15 jaar.

2 Financiële vaste activa

	Andere deel- nemingen (waardering kostprijs)	Andere deel- nemingen (netto- vermogens- waarde)
	€	€
Stand per 1 januari 2017		
Hoofdbedrag	2.532.662	609.340
Cumulatieve waardeverminderingen	-15.688	-
Cumulatieve leasevergoedingen	-	-
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>2.516.974</u>	<u>609.340</u>
Mutaties		
Investeringen	774.028	211
Verstrekkingsen	-	-
Resultaat	-	1.559.626
Ontvangen dividend deelnemingen	-	-396.440
Leasevergoedingen	-	-
Waardeverminderingen en -veranderingen	260.485	-
Desinv nettovermogens- en aanschaffingswaarde	-	-3.000
Aflossingen	-	-
Saldo mutaties	<u>1.034.513</u>	<u>1.160.397</u>
Stand per 31 december 2017		
Hoofdbedrag	3.291.002	1.769.737
Cumulatieve waardeverminderingen en -veranderingen	260.485	-
Cumulatieve leasevergoedingen	-	-
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>3.551.487</u>	<u>1.769.737</u>

	Overige minderheids- deelne- mingen en effecten	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2017			
Hoofdbedrag	25.302	2.916.051	6.083.355
Cumulatieve waardeverminderingen	304.817	-345.585	-56.456
Cumulatieve leasevergoedingen	-	-371.242	-371.242
Boekwaarde per 1 januari 2017	330.119	2.199.224	5.655.657
Mutaties			
Investeringen	283.478	-	1.057.717
Verstrekkingsen	-	611.680	611.680
Resultaat	-	-	1.559.626
Ontvangen dividend deelnemingen	-	-	-396.440
Leasevergoedingen	-	-138.528	-138.528
Waardeverminderingen en -veranderingen	19.005	-6.782	272.708
Desinv nettovermogens- en aanschaffingswaarde	-	-	-3.000
Aflossingen	-	-5.000	-5.000
Saldo mutaties	302.483	461.370	2.958.763
Stand per 31 december 2017			
Hoofdbedrag	658.346	3.521.808	9.240.893
Cumulatieve waardeverminderingen en -veranderingen	-25.744	-352.367	-117.626
Cumulatieve leasevergoedingen	-	-508.847	-508.847
Boekwaarde per 31 december 2017	632.602	2.660.594	8.614.420

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
3 Overige deelnemingen		
Deelneming SmartTip B.V.	3.375	3.375
Deelneming SenzAir B.V.	-	1
Deelneming Smart Signs Holding B.V.	1	1
Deelneming Recore Systems B.V.	-	2.217
Deelneming Twente Technology Fund B.V.	2.500.107	1.900.872
Deelneming 20MED Therapeutics B.V.	1	1
Deelneming Materiomics B.V.	6.000	6.000
Deelneming 4Silence B.V.	7	24.891
Deelneming Screvo B.V.	1	1
Deelneming GreenInsight B.V.	-	1
Deelneming CCP ClearFlight C.V.	500.000	300.000
Deelneming CCP Eureka C.V.	337.500	225.000
Deelneming Gable Systems B.V.	1	2
Deelneming Dipper B.V.	5	5
Deelneming NX Filtration Holding B.V.	3.000	3.000
Deelneming TerraTeq B.V.	12	12
Deelneming Ramani B.V.	2	2
Deelneming Dutch Student Investment Fund B.V.	50.000	50.000
Deelneming HC(a)Home	11.429	62
Deelneming NanoMed Diagnostics B.V.	17	1.530
Deelneming SoundInsight B.V.	1	1
Deelneming CCP SoundEnergy C.V.	100.000	-
Deelneming PhiX B.V.	40.000	-
Deelneming Locus Positioning B.V.	10	-
Deelneming 20Face B.V.	18	-
Deelneming NDIX B.V.	353.210	348.499
Deelneming Panthera Group B.V.	1.058.407	243.683
Deelneming Micronit Microtechnologies B.V.	347.324	9.643
Deelneming Mosaic Systems B.V.	1	1
Deelneming NociTrack B.V.	6.065	1
Deelneming MyLife Technologies B.V.	1	1
Deelneming Screvo Holding B.V.	1	1
Deelneming Hy2Care B.V.	1	1.484
Deelneming IX B.V.	4	3
Deelneming Ostendum Holding B.V.	1	1
Deelneming Mercury Lab B.V.	1.509	20
Deelneming LipoCoat B.V.	3.000	6.000
Deelneming ScarTec Therapeutics B.V.	3	3
Deelneming Sirius Medical Systems B.V.	180	-
Deelneming Semen Refinement B.V.	30	-
	<u>5.321.224</u>	<u>3.126.314</u>

Voor een nadere toelichting op de overige deelnemingen van Holding Technopolis Twente B.V. verwijzen wij u hier naar de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
4 Overige minderheidsdeelnemingen en effecten		
Overige minderheids-groepsdln (1) PA Imaging Holding B.V.	269.096	304.817
Overige minderheids-groepsdln (2) U-Needle Holding B.V.	64.546	23.356
Overige minderheids-groepsdln (3) VyCAP B.V.	5.503	1.944
Overige minderheids-groepsdln (4) Micronext B.V.	1	1
Overige minderheids-groepsdln (5) Aerotech Development B.V.	1	1
Overige minderheids-groepsdln (6) HTT Eureka Holding B.V.	9.977	-
Overige effecten (7) Innovation Industries Fund Cooperatief U.A.	283.478	-
	<u>632.602</u>	<u>330.119</u>

	2017	2016
	€	€
Overige minderheids-groepsdln (1) PA Imaging Holding B.V.		
Op 8 december 2010 is door middel van een aandelenkapitaalstorting door UT International Ventures Holding B.V. een 52%-belang verworven in PA Imaging Holding B.V. gevestigd te Enschede. Per 22 december 2015 is het belang verwaterd naar 49,71%.		
Boekwaarde per 1 januari	304.817	-
Waardeveranderingen van (1) PA Imaging Holding B.V.	-35.721	-245.651
Desinvesteringen cumulatieve waardeveranderingen	-	550.468
	<u>269.096</u>	<u>304.817</u>

	2017	2016
	€	€
Overige minderheids-groepsdln (2) U-Needle Holding B.V.		
Op 17 april 2008 is door middel van een aandelenkapitaalstorting door UT International Ventures Holding B.V. een 27%-belang verworven in U-Needle Holding B.V. gevestigd te Enchede.		
Boekwaarde per 1 januari	23.356	11.248
Waardeveranderingen van (2) U-Needle Holding B.V.	41.190	12.108
	<u>64.546</u>	<u>23.356</u>

	2017	2016
	€	€
Overige minderheids-groepsdln (3) VyCAP B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	1.944	1
Waardeveranderingen van (3) VyCAP B.V.	3.559	1.943
	<u>5.503</u>	<u>1.944</u>

	2017	2016
	€	€
Overige minderheids-groepsdln (4) Micronext B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	1	48.115
Waardeveranderingen van (4) Micronext B.V.	-	-48.114
Saldo mutaties	-	-48.114
Boekwaarde per 31 december	1	1
	2017	2016
	€	€
Overige minderheids-groepsdln (5) Aerotech Development B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	1	1
Boekwaarde per 31 december	1	1
	2017	2016
	€	€
Overige minderheids-groepsdln (6) HTT Eurekite Holding B.V.		
In 2017 is door HTT Eurekite B.V. een 2,6%-deelneming verworven in Eurekite (Holding) B.V. te Enschede.		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Waardeveranderingen van (6) HTT Eurekite Holding B.V.	9.977	-
Saldo mutaties	9.977	-
Stand per 31 december		
Cumulatieve waardeveranderingen	9.977	-
Boekwaarde per 31 december	9.977	-
	2017	2016
	€	€
Overige effecten (7) Innovation Industries Fund Cooperatief U.A.		
In 2017 is Innovation Industries Fund Coöperatief U.A. opgericht en gevestigd te Enschede.		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Investerings	283.478	-
Boekwaarde per 31 december	283.478	-

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
5 Overige vorderingen		
Overige vordering (1) Proof of Concepts - leningen PoC	1.625.000	1.625.000
Overige vordering (2) TOP-light - leningen	50.000	40.000
Overige vordering (3) opgelopen rente	482.134	271.870
Overige vordering (4) incurante rentebaten	-191.601	-108.129
Overige vordering (5) lening VyCAP B.V.	22.390	20.731
Overige vordering (7) lening U-Needle Holding B.V.	230.240	218.237
Overige vordering (8) lening WMC Holding B.V.	-	5.000
Overige vordering (9) leasecontracten	232.431	126.515
Overige vordering (10) lening PhiX B.V.	210.000	-
	<u>2.660.594</u>	<u>2.199.224</u>

	2017	2016
	€	€
Overige vordering (1) Proof of Concepts - leningen PoC		
Boekwaarde per 1 januari	1.625.000	1.275.000
Verstrekking in boekjaar	-	350.000
Boekwaarde per 31 december	<u>1.625.000</u>	<u>1.625.000</u>

UTI B.V. heeft PoC-leningsovereenkomsten afgesloten ter hoogte van in totaal € 1.950.000. Hiervan is per heden € 1.625.000 uitbetaald. Het restant van € 325.000 zal per lening worden uitbetaald nadat de in leningovereenkomst opgenomen milestone is behaald. Undagrid B.V. heeft in 2017 aangegeven geen gebruik meer te willen maken van het 2e milestone bedrag € 125.000. Dit bedrag zal weer ingezet worden voor PoC-doelinden.

	2017	2016
	€	€
Overige vordering (2) TOP-light - leningen		
Boekwaarde per 1 januari	40.000	30.000
Verstrekking in boekjaar	10.000	10.000
Boekwaarde per 31 december	<u>50.000</u>	<u>40.000</u>

Ten aanzien van TOP-light - leningen is het volledige bedrag uitbetaald waarvoor leningovereenkomsten zijn afgesloten.

	2017	2016
	€	€
Overige vordering (3) opgelopen rente		
Boekwaarde per 1 januari	271.870	116.025
Verstrekking in boekjaar	210.264	155.845
Boekwaarde per 31 december	<u>482.134</u>	<u>271.870</u>

Overige vordering (4) incurante rentebaten

Boekwaarde per 1 januari	-108.129	-46.136
Verstreking in boekjaar	-83.472	-61.993
	<u>-191.601</u>	<u>-108.129</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Overige vordering (5) lening VyCAP B.V.

Boekwaarde per 1 januari	20.731	19.195
Verstreking in boekjaar	1.659	1.536
	<u>22.390</u>	<u>20.731</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Overige vordering (6) Aerotech Development B.V.

Boekwaarde per 1 januari	-	-
Verstreking in boekjaar	6.782	6.280
Waardeverminderingen	-6.782	-6.280
	<u>-</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	-	-
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Overige vordering (7) lening U-Needle Holding B.V.

Boekwaarde per 1 januari	218.237	206.860
Verstreking in boekjaar	12.003	11.377
	<u>230.240</u>	<u>218.237</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Overige vordering (8) lening WMC Holding B.V.

Boekwaarde per 1 januari	5.000	5.000
Aflossing in boekjaar	-5.000	-
	<u>-</u>	<u>5.000</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige vordering (9) leasecontracten		
Boekwaarde per 1 januari	126.515	175.000
Verstrekking in boekjaar	244.444	45.923
Ontvangen en onttrokken leasevergoedingen	-138.528	-94.408
	<u>232.431</u>	<u>126.515</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige vordering (10) lening PhiX B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Verstrekking in boekjaar	210.000	-
	<u>210.000</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>210.000</u>	<u>-</u>
Vlottende activa		
Vorraden en onderhanden werk		
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
6 Grond- en hulpstoffen		
Grondstoffen	5.449	4.885
Hulpstoffen	6.702	7.407
	<u>12.151</u>	<u>12.292</u>
Vorderingen		
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
7 Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	390.324	529.086
Dubieuze debiteuren	-	-2.215
	<u>390.324</u>	<u>526.871</u>
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
8 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>74.834</u>	<u>672.630</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
9 Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitgefactureerde koopsom activa	3.000.000	3.000.000
Vooruitbetaald op activa	289.266	152.341
Overige vooruitbetaalde bedragen	98.722	385.799
Nog te ontvangen subsidiebedragen	-	125.260
Nog te ontvangen huurbedragen	74.000	163.952
Nog te ontvangen rentebedragen	34	1.086
Overige nog te ontvangen bedragen	47.402	29.195
	<u>3.509.424</u>	<u>3.857.633</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
10 Liquide middelen		
Depositorrekeningen	5.112.900	5.227.495
ABN AMRO	4.572.783	3.304.792
Rabobank	174.549	127.869
Kas	7.330	6.031
	<u>9.867.562</u>	<u>8.666.187</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar met een looptijd van minder dan twaalf maanden.
Hiervan is ruim 60% in handen van High Tech Fund B.V. en alle overige belangen zijn kleiner dan 10%.

Passiva**11 Groepsvermogen**

Het eigen vermogen wordt in de toelichting bij de enkelvoudige balans nader toegelicht.

Het verschil tussen het groepsvermogen en het enkelvoudige eigen vermogen wordt veroorzaakt door het feit dat de deelneming in Ostendum Holding B.V. enkelvoudig op nihil gewaardeerd is. Holding Technopolis Twente B.V. staat niet in voor de verplichtingen van de deelneming in Ostendum Holding en heeft niet het stellige voornemen om de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen. Er is derhalve geen voorziening getroffen in verband met het negatief eigen vermogen van Ostendum Holding B.V. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers van Ostendum Holding B.V. meegeconsolideerd en is een minderheidsbelang derden verantwoord.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Aandeel derden in groepsvermogen		
Minderheidsbelang in UT International Ventures Holding B.V.	290.980	268.657
Minderheidsbelang in Ostendum Holding B.V.	33.391	36.381
	<u>324.371</u>	<u>305.038</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
12 Schulden aan kredietinstellingen		
Leningen o/g	<u>2.625.000</u>	<u>2.800.000</u>

De lening o/g van BNG is aangegaan op 24 december 2013 met een rentepercentage van 3,7% per jaar. De aflossing is op k€43,7 per kwartaal gesteld in is ingegaan per 24 maart 2014. Het totaalbedrag k€175,0 voor aflossingen in het eerstvolgende boekjaar is onder kortlopende schulden gepresenteerd.

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
13 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Schuld aan 10 Universiteit Twente.	795.343	837.204
Schuld aan 11 Universiteit Twente.	100.000	100.000
Schuld aan 12 Universiteit Twente	2.511.197	2.204.602
Schuld aan 13 Universiteit Twente	59.500	59.500
Schuld aan 14 Universiteit Twente	3.600.000	4.000.000
	<u>7.066.040</u>	<u>7.201.306</u>

(10) De lening is afgesloten op 11 juli 2016 met een rentepercentage gelijk aan driemaands EURIBOR plus 1,5% per jaar. De rente wordt ieder kwartaal herzien. De aflossing bedraagt k€44,1 per kwartaal en is ingegaan per 31 december 2016.

(11en12) De verplichte aflossingstermijnen en te betalen rente worden gefinancierd uit de uitkeringen die uit de deelneming worden ontvangen.

(13) Ter financiering van de deelneming in GIS (GreenInsight B.V.) is een openstaande schuld van haar dochter Blue4Green B.V. aan Universiteit Twente overgenomen en als kapitaal ingebracht door HTT. Hierdoor is een schuld ontstaan aan de UT.

(14) 1 December 2016 is voor financiering van activiteiten met betrekking tot herontwikkeling van gebouw De Hogekamp een overeenkomst van geldlening afgesloten met de Universiteit Twente. Van de hoofdsom ad M€8,85 is M€4,0 opgenomen om een aanbetaling op de koopsom (met verrekenbare BTW) te doen. De Hogekamp B.V. (DHK) heeft geen zekerheden hiervoor verstrekt. De overeengekomen rente bedraagt 2,0% per jaar over het opgenomen deel. Deze geldt voor een periode van 25 jaar en wordt per kwartaal achteraf gefactureerd. De eerstvolgende renteherziening vindt plaats op 1 december 2041. De aflossing is vastgesteld op gelijke termijnen in 40 jaren vanaf 31 december 2019. Een eventuele verplichting voor het eerstvolgende boekjaar zal worden opgenomen onder kortlopende schulden.

	2017	2016
	€	€
Schuld aan 10 Universiteit Twente.		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	881.267	-
Cumulatieve aflossing	-44.063	-
Saldo per 1 januari	<u>837.204</u>	<u>-</u>
Mutaties		
Verhoging	-	881.267
Aflossing	-41.861	-44.063
Saldo mutaties	<u>-41.861</u>	<u>837.204</u>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	837.204	881.267
Cumulatieve aflossing	-41.861	-44.063
Saldo per 31 december	<u>795.343</u>	<u>837.204</u>

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
14 Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichtingen	175.000	175.000
	<u>175.000</u>	<u>175.000</u>

Betreft het kortlopende deel van de langlopende leningen BNG - High Tech Factory 2013.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
15 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	340.783	195.961
	<u>340.783</u>	<u>195.961</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
16 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Schuld aan Universiteit Twente.	769.906	612.681
Rekening-courant Universiteit Twente.	652.328	423.774
	<u>1.422.234</u>	<u>1.036.455</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
17 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffingen en premies sociale verzekeringen	28.098	25.551
Premiereserveringen sociale verzekeringen	7.569	7.421
Pensioenpremies	7.808	11.168
Overige belastingen	7.833	9.895
	<u>51.308</u>	<u>54.035</u>

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
18 Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitontvangen investeringssubsidies	7.239.190	5.719.190
Vooruitontvangen investeringsfondssubsidies	1.606.091	1.784.925
Vooruitontvangen reservering fondsbeheer	399.977	399.977
Vooruitontvangen subsidiegelden leningenfonds	2.000.000	2.200.000
Vooruitontvangen bedragen erfpachtcanon	13.440	10.705
Overige vooruitontvangen bedragen	151.970	175.734
Reservering terug te betalen subsidiebedragen	211.771	299.202
Reservering te betalen vakantiegelden en -dagen	47.243	48.317
Reservering nog uit te betalen nettosalarissen	10.918	11.348
Reservering terug te betalen waarborgsom	2.556	2.556
Overige nog te betalen bedragen	224.199	195.062
	<u>11.907.355</u>	<u>10.847.016</u>

De kortlopende schulden, behalve de vooruitontvangen subsidies, zijn vrij inlosbaar met een looptijd van minder dan twaalf maanden.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Fiscale positie

-Vennootschapsbelasting

Samen vormen de ondernemingen Holding Technopolis Twente B.V., Technopolis Twente Onroerend Goed B.V., Congres- en Studiecentrum Twente B.V., High Tech Factory B.V., High Tech Facilities B.V., High Tech Fund B.V., United Twente Innovation B.V., ITC International Hotel B.V., De Hogekamp B.V. en VVI B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De moedermaatschappij Holding Technopolis Twente B.V. neemt op grond van RJ 272.803d de belastinglasten respectievelijk –baten van de gehele fiscale eenheid voor eigen rekening. Dit gezien het feit dat de vennootschapsbelastingplicht met ingang van 1 januari 2016 is ingevoerd. Er wordt door HTT niet met de deelnemers binnen de fiscale eenheid afgerekend. Naar verwachting betreft het fiscale resultaat een verlies. Gelet op een aantal onzekerheden is de omvang hiervan nog niet betrouwbaar in te schatten.

-Omzetbelasting

Voor de heffing van de omzetbelasting is Holding Technopolis Twente B.V. met Technopolis Twente Onroerend Goed B.V. en Congres- en StudieCentrum Twente B.V. opgenomen in de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. Op grond van de standaardvoorwaarden is Holding Technopolis Twente B.V. en de met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

Holding Technopolis Twente B.V.

Voor de duur van dertig jaren zijn erfpacht- en opstalverplichtingen aangegaan voor de locatie Calslaan 15-17 gelegen op het terrein van de Unversiteit Twente. Het betreft de volgende verplichtingen: (1) ingaande 17 mei 2006, locatie ter grootte van circa 12,4 are; jaarlijks te indexeren canon bij aanvang €9 per m2 (2) bebouwen, onderhouden en gebruiken naar hetgeen op het terrein van de UT gebruikelijk is. Voor de duur van zes jaren is per 1 januari 2011 een huurovereenkomst aangegaan voor gebouw Linde, Calslaan 17; daarna te verlengen tot 31 maart 2021. Hierbij is gekozen voor een met BTW belaste aanvangshuurprijs van € 130.000 per jaar, te indexeren vanaf 1 januari 2013.

Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.

Begin jaren negentig zijn woningen verkocht belast met erfpacht aan personeelsleden van de

Universiteit Twente. De erfpachter heeft de bevoegdheid het erfpachtrecht en de opstallen bij aangetekend schrijven aan de vennootschap aan te bieden. In dat geval is de vennootschap verplicht het erfpachtrecht en de opstallen te kopen. De koopsom zal door beide partijen in onderling overleg worden vastgesteld. Het recht van erfpacht dat is verworven bij de verkoop van de woningen is destijds gewaardeerd tegen de contante waarde. Deze waarde werd jaarlijks verminderd met de gefactureerde erfpachtgelden met betrekking tot de verkochte woningen. Uiteindelijk werd zodoende in boekjaar 2013 de financiële waarde nihil bereikt. Het recht van erfpacht -hoewel geen financiële vaste activa van waarde meer- blijft echter voortdurend van kracht ondanks eventueel einde looptijd van de canontermijnen op woningen.

High Tech Factory B.V.

Voor de reparatie van het dak van het pand van High Tech Factory B.V. is een investeringverplichting opgenomen van € 125.000. De werkzaamheden zullen in 2018 worden voltooid.

UT International Ventures Holding B.V.

UT International Ventures Holding B.V. is een huurovereenkomst aangegaan met High Tech Facilities B.V. inzake de huur van de bedrijfsruimte SP26 in gebouw 46 op het terrein van de Universiteit Twente. De overeenkomst loopt tot 1 januari 2014 en wordt bij niet beëindiging voortgezet voor een aansluitende periode van telkens 12 maanden. De kortlopende verplichting (korter dan 1 jaar) is € 7.308.

ITC International Hotel B.V.

IIH B.V. heeft een huurcontract voor de accommodatie aan de Boulevard 1945 afgesloten met de Universiteit Twente. In 2018 is hiermee een bedrag gemoeid van € 662.448. IIH B.V. heeft het contract met de fa. Engelbertink ten behoeve van de wasserij verlengd met 1 jaar. Gezien de gestegen katoenprijzen is geen langlopende nieuwe afspraak gemaakt. Voor 2018 is hiermee een bedrag gemoeid van € 73.788. Prijsaanpassingen vinden plaats per 1 januari van het jaar en worden gebaseerd op onderbouwde branchecijfers.

De Hogekamp B.V.

Op 1 december 2016 is getekend de akte van uitbreiding erfpacht en wijziging voorwaarden waarin de voorgenomen overdracht per 1 juli 2018 van UT aan De Hogekamp B.V. voor 99 jaren en afkoopsom voor 50 jaren is overeengekomen. Ook is op 1 december 2016 getekend de akte van levering erfpachten opstalrecht waarin de voorgenomen overdracht per 1 juli 2018 door De Hogekamp B.V. aan Van Wijnen Projectontwikkeling Oost B.V. is overeengekomen.

VVI B.V. (tot 2014: Center for Medical Imaging Twente B.V.)

De vennootschap heeft op 18 september 2012 een huurovereenkomst afgesloten met The Gallery B.V. voor 3.335 m2 cascoruimte in The Gallery. Het totaal jaarbedrag voor huur en bijkomende kosten bedraagt € 1.100.000.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken.

- Valutarisico : de vennootschap is voornamelijk operationeel in Nederland. Alle transacties vinden plaats in euro's en het valutarisico is nihil.
- Marktrisico : de vennootschap loopt beperkt marktrisico, gezien de aard van de activiteiten. Er is geen sprake van het houden van effecten.
- Rente- en kasstroomrisico : de vennootschap loopt renterisico over de rentedragende kortlopende schulden. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de vennootschap risico's over realiseerbare waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot vastrentende schulden zijn geen renteswaps afgesloten.
- Kredietrisico : de vennootschap heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidsstoets van de vennootschap. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Er is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten.
- Liquiditeitsrisico : er is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten, waardoor het liquiditeitsrisico op dit gebied beperkt is.
- Reële waarde : de reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten,

waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde.

Holding Technopolis Twente B.V. heeft zich gecommitteerd aan 3 fondsen te weten:
Twente Technology Fund B.V. (€ 3.000.000), Cottonwood Technology fund B.V. (€ 2.000.000),
Innovation Industries Fund Cooperatief U.A. (€ 1.500.000)

Gebeurtenissen na Balansdatum

High Tech Factory B.V.

Per 1 januari 2018 is High Tech Facilities B.V. juridisch gefuseerd met High Tech Factory B.V.
Daarnaast heeft er een financiële herstructurering plaatsgevonden waarbij een deel van de vordering van de UT circa € 900.000 is omgezet in agio en het resterende deel tot en met 2020 is bevroren.
Tevens vindt er een cash-impuls plaats over de jaren 2018, 2019 en 2020 voor respectievelijk € 700.000, € 300.000 en € 300.000. Voorafgaand aan de cash-impuls zal worden beoordeeld of het volledige toegezegde bedrag vereist is.

Panthera Group B.V.

Er heeft een verkooptransactie plaatsgevonden bij een van de deelnemingen van Panthera Group B.V., als gevolg van deze transactie is in 2018 circa € 3.000.000 aan dividend uitgekeerd.

UT International Ventures Holding B.V.

De deelnemingen UTIVH-AD Holding B.V. en UTIVH-MN Holding B.V. zijn juridisch gefuseerd met UT International Ventures B.V. in 2018. De deelneming Ostendum Holding B.V. is geliquideerd in 2018.

Voorstel resultaatverwerking

De leiding van de vennootschap stelt voor het resultaat de volgende bestemming te geven:

Het resultaat over 2017 ad € 1.398.452 wordt geheel toegevoegd aan de overige reserves.

Dit voorstel dient nog te worden vastgesteld door de Algemene Vergadering en is derhalve nog niet verwerkt in de jaarrekening 2017 van de vennootschap.

Dit voorstel dient nog te worden vastgesteld door de Algemene Vergadering, maar vooruitlopend hierop is de voorgestelde resultaatverdeling reeds verwerkt in de jaarrekening 2017 van de vennootschap.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
19 Netto-omzet		
Omzet verhuur hotelaccomodaties	2.776.125	2.685.837
Omzet verhuur bedrijfsaccomodaties	1.727.186	1.257.692
Omzet verkoop gebouwgebonden dienstverlening	531.131	490.026
Omzet verkoop food&beverage producten	445.752	414.401
Omzet verkoop apparatuur- en leaseproducten	238.254	270.109
Omzet overige opbrengsten	159.831	162.318
	<u>5.878.279</u>	<u>5.280.383</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
20 Kosten van grond- en hulpstoffen		
Kosten van de inkoop	129.657	112.767
	<u>129.657</u>	<u>112.767</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
21 Overige bedrijfsopbrengsten		
Opbrengsten verhuur (aan eindgebruikers)	273.127	260.490
Opbrengsten exploitatiesubsidies en -bijdragen	246.000	-
Opbrengsten financiële rentebaten	126.792	93.969
Opbrengsten erfpachtcanon	21.517	21.517
	<u>667.436</u>	<u>375.976</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
22 Personeelskosten		
Lonen en salarissen	700.028	706.142
Sociale lasten en pensioenlasten	150.626	171.912
Overige personeelskosten	223.728	285.910
	<u>1.074.382</u>	<u>1.163.964</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
Lonen en salarissen		
Brutolonen en -salarissen	700.028	706.142
	<u>700.028</u>	<u>706.142</u>

	<u>vrouw</u>	<u>man</u>	<u>totaal</u>
Personeel in vaste dienst op 31 december			
Congres- en StudieCentrum Twente B.V.	13	8	21
ITC Internationaal Hotel B.V.	8	2	10
Totaal	<u>21</u>	<u>10</u>	<u>31</u>
		<u>2017</u>	<u>2016</u>
		(in fte)	(in fte)
Gemiddeld aantal medewerkers			
Congres- en StudieCentrum Twente B.V.		11,4	11,9
ITC Internationaal Hotel B.V.		8,8	8,8
Totaal		<u>20,2</u>	<u>20,7</u>

Alle genoemde werknemers zijn werkzaam binnen Nederland. De overige deelnemingen uit de consolidatie van Holding Technopolis Twente B.V. die hierboven niet zijn opgenoemd zowel als de vennootschap Holding Technopolis Twente B.V. zelf (zgn. enkelvoudig) hebben geen eigen personeel in vaste dienst. Daar waar nodig wordt deskundigheid van derden ingehuurd.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Sociale lasten en pensioenlasten		
Sociale lasten	112.124	129.713
Pensioenlasten	38.502	42.199
	<u>150.626</u>	<u>171.912</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige personeelskosten		
Studie- en opleidingskosten	8.261	13.232
Overige personeelskosten	29.882	24.397
Uitzendkrachten en overig ingehuurd personeel	185.585	248.281
	<u>223.728</u>	<u>285.910</u>

	2017	2016
	€	€
23 Afschrijvingen materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	598.830	906.933
Inventarissen	73.739	90.799
Andere vaste bedrijfsmiddelen	211.882	170.297
	<u>884.451</u>	<u>1.168.029</u>
Doorberekende afschrijving gebouwen	-178.834	-178.834
	<u>705.617</u>	<u>989.195</u>

VVI B.V. heeft in 2014 en 2015 geen BTW in vooraftrek genomen, omdat de omvang van het aftrekrecht nog met de belastingdienst moest worden afgestemd. Hierdoor zijn de kosten in 2014 en 2015 inclusief BTW in de winst- en verliesrekening verantwoord. Op basis van de met de belastingdienst gemaakte afspraken is de BTW over deze jaren gecorrigeerd.

	2017	2016
	€	€
24 Huisvestingskosten		
Erfpachtcanon	91.893	90.319
Betaalde huur	1.112.183	1.000.352
Onderhoud gebouwen	1.157.312	1.149.864
Schoonmaakkosten	475.602	376.865
Gas, water en elektra	447.946	435.735
Onroerende zaakbelasting	64.631	68.630
Vaste lasten	3.991	18.382
Assurantiepremies	16.461	8.230
Overige huisvestingskosten	97.098	32.713
	<u>3.467.117</u>	<u>3.181.090</u>
Doorberekende huisvestingskosten	-	39.213
Omzetbelasting huisvestingskosten*	-32.556	-32.555
	<u>3.434.561</u>	<u>3.187.748</u>

*In 2017 was sprake van een teruggave van BTW.

	2017	2016
	€	€
25 Algemene kosten		
Abonnementen en contributies	11.916	10.751
Verkoop- en directe kosten	148.296	131.318
Assurantiepremie	4.851	4.593
Accountantskosten, onderzoek van de jaarrekening	69.060	72.555
Advieskosten, juridisch en notarieel	16.754	26.121
Administratiekosten	290.852	297.203
Communicatiekosten	20.112	24.780
Advieskosten, fiscaal en beheer	433.052	375.298
Overige algemene kosten	96.559	120.809
Kleine onderhoudskosten	31.591	35.945
Overig uitbesteed werk	131.896	90.995
Bestuurs- en vergaderkosten	212.294	173.631
Kleine aanschaffingskosten	44.257	153.187
Kantoor- en automatiseringskosten	41.878	39.210
	<u>1.553.368</u>	<u>1.556.396</u>
Doorberekende algemene kosten	-87.430	-
Vrijgevallen voorziening	-	-159.531
	<u><u>1.465.938</u></u>	<u><u>1.396.865</u></u>

Onder de overige algemene kosten in 2016 is een vrijval van een voorziening verantwoord.

	2017	2016
	€	€
26 Financiële baten en lasten		
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	20.681	19.489
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2.665	5.387
Waardeveranderingen van financiële vaste activa (waardering kostprijs)	260.485	-14.689
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van deelnemingen en effecten	19.005	208.147
Rentelasten en soortgelijke kosten	-193.403	-126.877
	<u>109.433</u>	<u>91.457</u>
	<u><u>109.433</u></u>	<u><u>91.457</u></u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		
Rente overige vorderingen	20.681	19.489
	<u><u>20.681</u></u>	<u><u>19.489</u></u>

	2017	2016
	€	€
Rente overige vorderingen		
Rente overige vordering (2) U-Neelde Holding B.V.	12.003	11.373
Rente overige vordering (4) Aerotech Development B.V.	6.782	6.280
Rente overige vordering (5) VyCAP B.V.	1.659	1.536
Rente overige vordering (8) WMC Holding B.V.	237	300
	<u>20.681</u>	<u>19.489</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>

Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rente vorderingen groepsmaatschappijen	2.624	2.561
Ontvangen depositorente	2	534
Ontvangen bankrente	39	2.292
	<u>2.665</u>	<u>5.387</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>

Rente vorderingen groepsmaatschappijen

Rente rekening-courant Universiteit Twente.	2.624	2.561
	<u>€</u>	<u>€</u>

Waardeveranderingen van financiële vaste activa (waardering kostprijs)

Waardeveranderingen andere deelnemingen (waardering kostprijs)	285.371	11.950
Waardeveranderingen andere deelnemingen (waardering kostprijs)	-24.886	-26.639
	<u>260.485</u>	<u>-14.689</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>

Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van deelnemingen en effecten

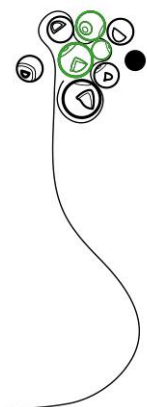
Waardeveranderingen vorderingen groepsmaatschappijen	-	36.822
Waardeveranderingen van minderheidsdeelnemingen en effecten die tot de financiële vaste activa behoren	19.005	171.325
	<u>19.005</u>	<u>208.147</u>

	2017	2016
	€	€
Waardeveranderingen van minderheidsdeelnemingen en effecten die tot de financiële vaste activa behoren		
Waardeveranderingen van (1) PA Imaging Holding B.V.	-35.721	-245.651
Waardeveranderingen van (2) U-Needle Holding B.V.	41.190	12.108
Waardeveranderingen van (3) VyCAP B.V.	3.559	1.943
Waardeveranderingen van (4) Micronext B.V.	-	-48.114
Waardeveranderingen van (6) HTT Eurekita Holding B.V.	9.977	-
Waardeveranderingen van (9) in UTIVHolding B.V.	-	451.039
	<u>19.005</u>	<u>171.325</u>
	2017	2016
	€	€
Rentelasten en soortgelijke kosten		
Rente schulden groepsmaatschappijen	85.756	12.755
Overige rentelasten	107.647	114.122
	<u>193.403</u>	<u>126.877</u>
	2017	2016
	€	€
Rente schulden groepsmaatschappijen		
Rente schuld aan Universiteit Twente.	85.756	12.755
	<u>85.756</u>	<u>12.755</u>
	2017	2016
	€	€
Overige rentelasten		
Financieringsrente	107.647	114.122
	<u>107.647</u>	<u>114.122</u>
	2017	2016
	€	€
27 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		
Resultaat overige deelneming (nvw) NDIX B.V.	4.711	180.349
Resultaat overige deelneming (nvw) Panthera Group B.V.	1.211.164	322.392
Resultaat overige deelneming (nvw) Micronit Microtechnologies B.V.	337.681	-
Resultaat overige deelneming (nvw) NociTrack B.V.	6.064	-7.762
Resultaat overige deelneming (nvw) MyLife Technologies B.V.	-	2.000
Resultaat overige deelneming (nvw) Hy2Care B.V.	-1.483	-7.516
Resultaat overige deelneming (nvw) Ostendum Holding B.V.	-	-16.921
Resultaat overige deelneming (nvw) Mercury Lab B.V.	1.489	-
Resultaat overige deelneming (nvw) (J) HC(a)Home	-	60
	<u>1.559.626</u>	<u>472.602</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
28 Resultaat aandeel derden		
Aandeel derden in UT International Ventures Holding B.V.	-3.177	-78.759
Aandeel derden in Ostendum Holding B.V.	-2.990	10.029
	<u>-6.167</u>	<u>-68.730</u>

HTT

HOLDING TECHNOPSIS TWENTE B.V.

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2017*(vóór resultaatverdeling)***Activa**

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	29				
Gebouwen		1.440.874		1.544.146	
Andere vaste bedrijfsmiddelen		396.000		-	
			1.836.874		1.544.146
Financiële vaste activa	30				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	31	7.862.852		7.082.300	
Overige deelnemingen	32	5.321.224		3.126.314	
Overige minderheidsdeelnemingen en effecten	33	283.478		-	
Overige vorderingen	34	210.000		5.000	
			13.677.554		10.213.614
Vlottende activa					
Vorderingen					
Vorderingen op groepsmaatschappijen	35	-		85.153	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	36	55.473		67.256	
Overige vorderingen en overlopende activa	37	-		374.300	
			55.473		526.709
Liquide middelen	38		23.744		396.012
			15.593.645		12.680.481

Passiva

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Eigen vermogen	39				
Gestort kapitaal	40	620.000		620.000	
Agioreserve	41	9.280.972		9.280.972	
Wettelijke reserve	42	1.534.336		501.783	
Overige reserve	43	-4.244.786		-2.815.203	
Resultaat boekjaar		1.416.644		-397.030	
			8.607.166		7.190.522
Voorzeningen					
Overige voorzieningen	44		1.617.160		695.329
Langlopende schulden					
Schulden aan groepsmaatschappijen	45		2.670.697		2.364.102
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	46	16.967		7.138	
Schulden aan groepsmaatschappijen	47	2.639.502		2.369.912	
Overige schulden en overlopende passiva	48	42.153		53.478	
			2.698.622		2.430.528
			<u>15.593.645</u>		<u>12.680.481</u>

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2017

		2017		2016	
		€	€	€	€
Netto-omzet	49		140.000		137.947
Afschrijvingen materiële vaste activa	50	147.272		103.329	
Huisvestingskosten	51	8.545		1.000	
Algemene kosten	52	340.540		196.314	
Som der bedrijfslasten			496.357		300.643
Bedrijfsresultaat			-356.357		-162.696
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	53	237		300	
Waardeveranderingen van financiële vaste activa (waardering kostprijs)	54	260.485		-14.689	
Rentelasten en soortgelijke kosten		-13.662		-19.643	
Financiële baten en lasten			247.060		-34.032
Resultaat uit bedrijfsuitoefening vóór belastingen			-109.297		-196.728
Belastingen			-		-
			-109.297		-196.728
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	55		1.525.941		-200.302
Netto resultaat na belastingen			1.416.644		-397.030

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017 van de enkelvoudige jaarrekening

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Grondslagen

Financiële vaste activa

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Wettelijke reserve deelnemingen

De post wettelijke reserve bestaat uit een wettelijke reserve deelnemingen.

De wettelijke reserve deelnemingen bedraagt EUR 1.534.336 (2016: EUR 501.783) en heeft betrekking op deelnemingen die volgens de nettovermogenswaarde zijn gewaardeerd. De reserve is gelijk aan het (op basis van de grondslagen van de onderneming berekende) aandeel in de resultaten en de rechtstreekse vermogensmutaties van de deelnemingen sinds de eerste waardering tegen nettovermogenswaarde, verminderd met uitkeringen waarop de onderneming recht heeft gekregen sinds de eerste waardering tegen nettovermogenswaarde, en verminderd met uitkeringen die de moedermaatschappij zonder beperkingen kan bewerkstelligen. Bij dit laatste is rekening gehouden met mogelijk niet-uitkeerbare winsten door deelnemingen die B.V.'s zijn in verband met door de besturen van de B.V.'s uit te voeren uitkeringstests. De wettelijke reserve wordt op individuele basis bepaald.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans**Activa****Vaste activa****29 Materiële vaste activa**

	Gebouwen	Andere vaste bedrijfsmid- delen	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2017			
Aanschaffingswaarde	2.482.260	-	2.482.260
Cumulatieve afschrijvingen	-938.114	-	-938.114
Boekwaarde per 1 januari 2017	1.544.146	-	1.544.146
Mutaties			
Investeringen	-	440.000	440.000
Afschrijvingen	-103.272	-44.000	-147.272
Saldo mutaties	-103.272	396.000	292.728
Stand per 31 december 2017			
Aanschaffingswaarde	2.482.260	440.000	2.922.260
Cumulatieve afschrijvingen	-1.041.386	-44.000	-1.085.386
Boekwaarde per 31 december 2017	1.440.874	396.000	1.836.874
Afschrijvingspercentages	1,67 tot 6,67	20,0	

Het bedrijfspannd Linde is op 1 december 2007 in gebruik genomen en de componenten worden afgeschreven in 15-60 jaar. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Op 1 juli 2017 is apparatuur in gebruik genomen en deze wordt in 5 jaar afgeschreven.

30 Financiële vaste activa

	Deelne- mingen in groepsmaat- schappijen	Andere deel- nemingen (waardering kostprijs)	Andere deel- nemingen (netto- vermogens- waarde)
	€	€	€
Stand per 1 januari 2017			
Hoofdbedrag	7.082.300	2.532.662	609.340
Cumulatieve waardeverminderingen	-	-15.688	-
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>7.082.300</u>	<u>2.516.974</u>	<u>609.340</u>
Mutaties			
Investeringen	1.025.793	774.028	211
Verstrekkingsen	-	-	-
Resultaat	-33.685	-	1.559.626
Dotatie aan voorziening	80.812	-	-
Ontvangen dividend deelnemingen	-	-	-396.440
Waardeverminderingen en -veranderingen	-	260.485	-
Desinv nettovermogens- en aanschaffingswaarde	-292.368	-	-3.000
Aflossingen	-	-	-
Saldo mutaties	<u>780.552</u>	<u>1.034.513</u>	<u>1.160.397</u>
Stand per 31 december 2017			
Hoofdbedrag	7.862.852	3.291.002	1.769.737
Cumulatieve waardeverminderingen en -veranderingen	-	260.485	-
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>7.862.852</u>	<u>3.551.487</u>	<u>1.769.737</u>

	Overige minderheids- deelne- mingen en effecten	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2017			
Hoofdbedrag	-	5.000	10.229.302
Cumulatieve waardeverminderingen	-	-	-15.688
Boekwaarde per 1 januari 2017	-	5.000	10.213.614
Mutaties			
Investerings	283.478	-	2.083.510
Verstrekkings	-	210.000	210.000
Resultaat	-	-	1.525.941
Dotatie aan voorziening	-	-	80.812
Ontvangen dividend deelnemingen	-	-	-396.440
Waardeverminderingen en -veranderingen	-	-	260.485
Desinv nettovermogens- en aanschaffingswaarde	-	-	-295.368
Aflossingen	-	-5.000	-5.000
Saldo mutaties	283.478	205.000	3.463.940
Stand per 31 december 2017			
Hoofdbedrag	283.478	210.000	13.417.069
Cumulatieve waardeverminderingen en -veranderingen	-	-	260.485
Boekwaarde per 31 december 2017	283.478	210.000	13.677.554

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
31 Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
Deelneming Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.	4.328.774	4.242.490
Deelneming Congres- en Studiecentrum Twente B.V.	1.546.946	1.507.737
Deelneming High Tech Factory B.V.	1	1
Deelneming High Tech Fund B.V.	318.108	-
Deelneming UT International Ventures Holding B.V.	727.450	676.182
Deelneming United Twente Innovation B.V.	156.046	1
Deelneming ITC International Hotel B.V.	352.661	352.661
Deelneming De HogeKamp B.V.	1	1
Deelneming VVI B.V.	422.788	303.227
Deelneming HTT Eurekite B.V.	10.077	-
	<u>7.862.852</u>	<u>7.082.300</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming Congres- en Studiecentrum Twente B.V.

In 1986 is door HTT tegen een bedrag van NLG40.000 een belang van 100,0% verkregen door de oprichting van Congres- en StudieCentrum Twente B.V. te Enschede. In 2017 is het aandelenkapitaal omgezet naar €18.152.

Boekwaarde per 1 januari	1.507.737	1.493.564
Resultaat	39.209	14.173
	<u>1.546.946</u>	<u>1.507.737</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>1.546.946</u>	<u>1.507.737</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Deelneming United Twente Innovation B.V.

In 2006 is door HTT tegen een bedrag van €18.000 een belang van 100,0% verkregen door de oprichting van United Twente Innovation B.V. te Enschede.

Boekwaarde per 1 januari	1	-8.449
Resultaat	164.399	96
Dotatie aan voorziening	-8.354	8.354
	<u>156.046</u>	<u>1</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>156.046</u>	<u>1</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Deelneming ITC International Hotel B.V.

In 2006 is door de fusie met ITC door HTT tegen een waardering van €90.000 een belang van 100,0% verkregen in ITC Hotel B.V. te Enschede uit 1998.

Boekwaarde per 1 januari	352.661	352.661
Saldo mutaties	-	-
	<u>352.661</u>	<u>352.661</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>352.661</u>	<u>352.661</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming De Hogekamp B.V.

In 2011 is door HTT tegen een bedrag van €18.000 een belang van 100,0% verkregen door de oprichting van De Hogekamp B.V. te Enschede.

Boekwaarde per 1 januari	1	-151.549
Resultaat	-89.166	-11.144
Dotatie aan voorziening	89.166	162.694

Boekwaarde per 31 december	1	1

	2017	2016
	€	€

Deelneming VVI B.V.

In 2011 is door HTT tegen een bedrag van €18.000 een belang van 100,0% verkregen door de oprichting van VVI B.V. te Enschede.

Boekwaarde per 1 januari	303.227	830.587
Resultaat	119.561	-527.360

Boekwaarde per 31 december	422.788	303.227

	2017	2016
	€	€

Deelneming Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.

In 1985 is door HTT tegen een bedrag van €1.760.539, zijnde de getaxeerde waarde van ingebrachte personeelwoningen op erfpachtgronden, een belang van 100,0% verkregen door de oprichting van Technopolis Twente Onroerend Goed B.V. te Enschede.

Boekwaarde per 1 januari	4.242.490	4.258.178
Resultaat	86.284	-15.688

Boekwaarde per 31 december	4.328.774	4.242.490

	2017	2016
	€	€

Deelneming HTT Eurekite B.V.

In 2017 is door HTT tegen een bedrag van €100 een belang van 100,0% verkregen door de oprichting van HTT Eurekite B.V. te Enschede.

Boekwaarde per 1 januari	-	-
Investeringen	100	-
Resultaat	9.977	-

Boekwaarde per 31 december	10.077	-

	2017	2016
	€	€

Deelneming UT International Ventures Holding B.V.

In 2011 is door HTT tegen een bedrag van €60.000 een belang van 60,0% verkregen door de oprichting van UT International Ventures Holding B.V. te Enschede. Over agio is door HTT besloten van 2014 tot en met 2018 jaarlijks €55.000 bij te storten.

Boekwaarde per 1 januari	676.182	326.444
Investeringen	55.000	55.000
Resultaat	-3.732	294.738
	<u>676.182</u>	<u>326.444</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>727.450</u>	<u>676.182</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming High Tech Factory B.V.

In 1998 is door HTT tegen een bedrag van NLG20.000 een belang van 50,0% verkregen door de oprichting van High Tech Factory B.V. te Enschede. In 2004 is tegen een bedrag van €9.257 het belang uitgebreid naar 100,0%. In 2009 is het aandelenkapitaal omgezet naar €18.400.

Boekwaarde per 1 januari	1	-267.132
Investeringen	678.325	686.975
Resultaat	-385.957	-419.842
Desinvesteringen	-292.368	-
	<u>1</u>	<u>-267.132</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>1</u>	<u>1</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming High Tech Fund B.V.

In 2017 is door HTT tegen een waardering van €18.000 een belang van 100,0% verkregen in High Tech Fund B.V. te Enschede door de dividenduitkering van High Tech Factory B.V. in de vorm van High Tech Fund B.V. uit 2009.

Boekwaarde per 1 januari	-	-
Investeringen	292.368	-
Resultaat	25.740	-
	<u>292.368</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>318.108</u>	<u>-</u>

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
32 Overige deelnemingen		
Deelneming SmartTip B.V.	3.375	3.375
Deelneming SenzAir B.V.	-	1
Deelneming Smart Signs Holding B.V.	1	1
Deelneming Recore Systems B.V.	-	2.217
Deelneming Twente Technology Fund B.V.	2.500.107	1.900.872
Deelneming 20MED Therapeutics B.V.	1	1
Deelneming Materiomics B.V.	6.000	6.000
Deelneming 4Silence B.V.	7	24.891
Deelneming Screvo B.V.	1	1
Deelneming GreenInsight B.V.	-	1
Deelneming CCP ClearFlight C.V.	500.000	300.000
Deelneming CCP Eureka C.V.	337.500	225.000
Deelneming Gable Systems B.V.	1	2
Deelneming Dipper B.V.	5	5
Deelneming NX Filtration Holding B.V.	3.000	3.000
Deelneming TerraTeq B.V.	12	12
Deelneming Ramani B.V.	2	2
Deelneming Dutch Student Investment Fund B.V.	50.000	50.000
Deelneming HC(a)Home	11.429	62
Deelneming NanoMed Diagnostics B.V.	17	1.530
Deelneming SoundInsight B.V.	1	1
Deelneming CCP SoundEnergy C.V.	100.000	-
Deelneming PhiX B.V.	40.000	-
Deelneming Locus Positioning B.V.	10	-
Deelneming 20Face B.V.	18	-
Deelneming NDIX B.V.	353.210	348.499
Deelneming Panthera Group B.V.	1.058.407	243.683
Deelneming Micronit Microtechnologies B.V.	347.324	9.643
Deelneming Mosaïc Systems B.V.	1	1
Deelneming NociTrack B.V.	6.065	1
Deelneming MyLife Technologies B.V.	1	1
Deelneming Screvo Holding B.V.	1	1
Deelneming Hy2Care B.V.	1	1.484
Deelneming IX B.V.	4	3
Deelneming Ostendum Holding B.V.	1	1
Deelneming Mercury Lab B.V.	1.509	20
Deelneming LipoCoat B.V.	3.000	6.000
Deelneming ScarTec Therapeutics B.V.	3	3
Deelneming Sirius Medical Systems B.V.	180	-
Deelneming Semen Refinement B.V.	30	-
	<u>5.321.224</u>	<u>3.126.314</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming SmartTip B.V.

In 2004 is door HTT tegen een bedrag van €3.375 een belang van 15,0% verkregen in SmartTip B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €17.337. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	3.375	3.375
Saldo mutaties	-	-
Boekwaarde per 31 december	3.375	3.375

2017	2016
€	€

Deelneming SenzAir B.V.

In 2007 is door HTT tegen een bedrag van €2.340 een belang van 13,0% verkregen in SenzAir B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-30.538. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	1	1
Waardeverminderingen overige deelneming 6 (waardering kostprijs)	-1	-
Boekwaarde per 31 december	-	1

2017	2016
€	€

Deelneming Smart Signs Holding B.V.

In 2008 is door HTT tegen een bedrag van €3.600 een belang van 10,0% verkregen in Smart Signs Holding B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-19.544. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	1	1
Saldo mutaties	-	-
Boekwaarde per 31 december	1	1

2017	2016
€	€

Deelneming Recore Systems B.V.

In 2009 is door HTT tegen een bedrag van €2.217 een belang van 6,2% verkregen in Recore Systems B.V. te Enschede. In 2014 is dit omgezet naar een belang van 2,1%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-2.642. Volgens de gecontacteerde investeerders is er geen enkel uitzicht op herstel noch bereidheid verder te investeren derhalve is het belang afgewaardeerd tot nihil (€0).

Boekwaarde per 1 januari	2.217	2.217
Waardeverminderingen overige deelneming 8 (waardering kostprijs)	-2.217	-
Boekwaarde per 31 december	-	2.217

	2017	2016
	€	€
Deelneming Twente Technology Fund B.V.		
In 2009 is door HTT tegen een bedrag van €18.000 een belang van 100,0% verkregen bij de oprichting van Twente Technology Fund B.V. te Enschede. In 2010 is dit belang omgezet naar 21,6% en in 2011 naar 18,7% en in 2012 naar 19,6% en in 2013 naar 19,7%. Tevens overeengekomen zijn afroepbare vervolgstortingen in het aandelenkapitaal tot een maximum van M€3 in 2018, verlenging tot maximaal 2021. Tegelijk is een lening aangegaan met Universiteit Twente ter hoogte van de vervolgstortingen. Op 31 december 2017 is het saldo van de vervolgstortingen €2.511.197 en met de initiële storting van aandelenkapitaal ad €18.000 bij oprichting tesamen een totale investering van €2.529.197. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €2.500.107. Derhalve is dit bedrag als maximale boekwaarde opgenomen.		
Boekwaarde per 1 januari	1.900.872	1.563.561
Investerings	306.595	325.361
Waardeverminderingen overige deelneming 9 (waardering kostprijs)	292.640	11.950
	<u>2.500.107</u>	<u>1.900.872</u>
Boekwaarde per 31 december	<u><u>2.500.107</u></u>	<u><u>1.900.872</u></u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming 20MED Therapeutics B.V.

In 2010 is door HTT tegen een bedrag van €7.200 een belang van 20,0% verkregen in 20MED Therapeutics B.V. te Hengelo. In 2014 is dit belang omgezet naar 18,0% en in 2016 naar 14,6% en vervolgens naar 9,1%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-41.911. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	1	1
Saldo mutaties	-	-
	<u>1</u>	<u>1</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>1</u>	<u>1</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming Materionomics B.V.

In 2011 is door HTT tegen een bedrag van €6.000 een belang van 25,0% verkregen in Materionomics B.V. te Maastricht. In 2014 is dit omgezet naar een belang van 14,9%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €63.246. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	6.000	6.000
Saldo mutaties	-	-
	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming 4Silence B.V.

In 2011 is door HTT tegen een bedrag van €7 een belang van 40,0% verkregen in 4Silence B.V. te Enschede. In 2012 is dit belang omgezet naar 20,0% en in 2016 naar 19,0%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €10.416. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	24.891	51.530
Saldo mutaties	-24.884	-26.639
	<u>7</u>	<u>24.891</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>7</u>	<u>24.891</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming Screvo B.V.

In 2013 is door HTT tegen een bedrag van €0,01 een belang van 0,01% verkregen in Screvo B.V. te Enschede. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	1	1
Saldo mutaties	-	-
	<u>1</u>	<u>1</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>1</u>	<u>1</u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming GreenInsight B.V.

In 2012 is door HTT tegen een bedrag van €1.000 een belang van 15,9% verkregen in GreenInsight B.V. te Enschede. Bovendien was een bedrag van €59.786 meegenomen als kapitaalstorting voor HTT. Dat bedrag was een vordering van Universiteit Twente op Blue4Green B.V. te Enschede, destijds als zijnde een dochtermaatschappij van GreenInsight B.V. ingebracht bij de oprichting. Met Universiteit Twente is door HTT in verband hiermee een lening afgesloten van €59.500. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-214.496. In 2017 is deze vennootschap geliquideerd door de aandeelhouders.

Boekwaarde per 1 januari	1	1.000
Saldo mutaties	-1	-999
	<u> </u>	<u> </u>
Boekwaarde per 31 december	-	1
	<u> </u>	<u> </u>
	2017	2016
	€	€

Deelneming CCP ClearFlight C.V.

In 2015 is door HTT tegen een bedrag van €200.000 een belang van 26,4% verkregen als stille vennoot in CCP Clearflight C.V. te Enschede. In 2012 is dit belang met vervolgstorting van €100.000 omgezet naar 34,0% en in 2017 met vervolgstorting van €200.000 naar 25,8%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €503.737. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	300.000	300.000
Investeringen	200.000	-
Saldo mutaties	200.000	-
	<u> </u>	<u> </u>
Boekwaarde per 31 december	500.000	300.000
	<u> </u>	<u> </u>
	2017	2016
	€	€

Deelneming CCP Eurekite C.V.

In 2015 is door HTT tegen een bedrag van €150.000 een belang van 10,0% verkregen als stille vennoot in CCP Eurekite C.V. te Enschede. In 2016 is dit belang met vervolgstorting van €75.000 omgezet naar eveneens 10,0% en in 2017 met vervolgstorting van €125.000 naar 17,4%. De actuele waarde van dit belang voor HTT is vastgesteld op €342.070. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	225.000	150.000
Investeringen	112.500	75.000
Saldo mutaties	112.500	75.000
	<u> </u>	<u> </u>
Boekwaarde per 31 december	337.500	225.000
	<u> </u>	<u> </u>

	2017	2016
	€	€

Deelneming Gable Systems B.V.

In 2015 is door HTT tegen een bedrag van €2 een belang van 15,0% verkregen in Gable Systems B.V. te Hengelo. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-12.445. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	2	2
Waardeverminderingen overige deelneming 2 (waardering kostprijs)	-1	-
Saldo mutaties	-1	-
	<u>1</u>	<u>2</u>

Boekwaarde per 31 december

	2017	2016
	€	€

Deelneming Dipper B.V.

In 2015 is door HTT tegen een bedrag van €5 een belang van 5,0% verkregen in Dipper B.V. te Enschede. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde.

Boekwaarde per 1 januari	5	5
Saldo mutaties	-	-
	<u>5</u>	<u>5</u>

Boekwaarde per 31 december

	2017	2016
	€	€

Deelneming NX Filtration Holding B.V.

In 2015 is door HTT tegen een bedrag van €3.000 een belang van 1,0% verkregen in NX Filtration Holding B.V. te Enschede. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde.

Boekwaarde per 1 januari	3.000	3.000
Saldo mutaties	-	-
	<u>3.000</u>	<u>3.000</u>

Boekwaarde per 31 december

	2017	2016
	€	€

Deelneming TerraTeq B.V.

In 2015 is door HTT tegen een bedrag van €12 een belang van 5,0% verkregen in TerraTeq B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €1.931. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	12	12
Waardeverminderingen overige deelneming 7 (waardering kostprijs)	-	-
	<u>12</u>	<u>12</u>

Boekwaarde per 31 december

	2017	2016
	€	€
Deelneming Ramani B.V.		
In 2016 is door HTT tegen een bedrag van €2 een belang van 20,0% verkregen in Ramani Systems B.V. te Enschede. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde.		
Boekwaarde per 1 januari	2	-
Investerings	-	2
Saldo mutaties	-	2
	<u>2</u>	<u>2</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>2</u>	<u>2</u>

	2017	2016
	€	€
Deelneming Dutch Student Investment Fund B.V.		
In 2016 is door HTT tegen een bedrag van €50.000 een belang van 16,7% verkregen in Dutch Student Investment Fund B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €50.042. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.		
Boekwaarde per 1 januari	50.000	-
Investerings	-	50.000
	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>

	2017	2016
	€	€
Deelneming HC(a)Home		
In 2016 is door HTT tegen een bedrag van €62 een belang van 6,5% verkregen in HC@Home B.V. te Zwolle. Bovendien was een bedrag tegen kwijting van €31.000 meegenomen als kapitaalstorting voor HTT. Dat bedrag was een vordering van HTT op MobiHealth B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €11.429. Derhalve is deze als maximale boekwaarde opgenomen.		
Boekwaarde per 1 januari	62	-
Investeringen	-	62
Saldo mutaties	11.367	62
Boekwaarde per 31 december	11.429	62
	2017	2016
	€	€

Deelneming NanoMed Diagnostics B.V.

In 2016 is door HTT tegen een bedrag van €30 een belang van 100,0% verkregen in NanoMed Diagnostics B.V. te Enschede. In 2016 is tevens een extra bedrag gestort van €1.500. In 2017 is een extra bedrag van €14.905 gestort en daarna het belang van HTT omgezet naar 11,0%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €15.728. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	1.530	-
Investeringen	-	1.530
Saldo mutaties	-1.513	1.530
Boekwaarde per 31 december	17	1.530
	2017	2016
	€	€

Deelneming SoundInsight B.V.

In 2014 is door HTT zonder financiële transactie een belang van 10,7% verkregen in SoundInsight B.V. te Enschede. In 2016 is dit belang omgezet naar 5,3% en in 2017 naar 4,3%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €15.728. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs (nihil=€1) opgenomen.

Stand per 1 januari		
Hoofdbedrag	1	-
Boekwaarde per 1 januari	1	-
Investeringen	-	1
Saldo mutaties	-	1
Stand per 31 december		
Hoofdbedrag	1	1
Boekwaarde per 31 december	1	1
	2017	2016

€ €

Deelneming CCP SoundEnergy C.V.

In 2017 is door HTT tegen een bedrag van €100.000 een belang van 22,0% verkregen als stille vennoot in CCP SoundEnergy C.V. te Enschede. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde.

Boekwaarde per 1 januari	-	-
Investeringsen	100.000	-
Saldo mutaties	100.000	-
	<u>100.000</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	100.000	-
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Deelneming PhiX B.V.

In 2017 is door HTT tegen een bedrag van €40.000 een belang van 17,5% verkregen in Phix B.V. te Enschede. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde.

Boekwaarde per 1 januari	-	-
Investeringsen	40.000	-
Saldo mutaties	40.000	-
	<u>40.000</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	40.000	-
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Deelneming Locus Positioning B.V.

In 2017 is door HTT tegen een bedrag van €10 een belang van 10,0% verkregen in Locus Positioning B.V. te Enschede. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde.

Boekwaarde per 1 januari	-	-
Investeringsen	10	-
Saldo mutaties	10	-
	<u>10</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	10	-
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

Deelneming 20Face B.V.

In 2017 is door HTT tegen een bedrag van €18 een belang van 10,0% verkregen in 20Face B.V. te Enschede. De actuele waarde van dit belang voor HTT kon nog niet worden vastgesteld. Derhalve is als maximale boekwaarde de kostprijs opgenomen.

Boekwaarde per 1 januari	-	-
Investeringsen	18	-
Saldo mutaties	18	-
	<u>18</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	18	-
	<u>18</u>	<u>-</u>

	2017	2016
	€	€
Deelneming NDIX B.V.		
In 2001 is door HTT een belang van 50,0% verkregen in NDIX Nederlands-Duitse Internet eXchange B.V. te Enschede. Dit tegen een bedrag van €100.000 waarvoor bij Universiteit Twente een lening is afgesloten. In 2003 is dit omgezet in een belang van 25,0%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €353.210. Derhalve is deze als maximale boekwaarde opgenomen.		
Stand per 1 januari		
Nettovermogenswaarde	348.499	168.150
Boekwaarde per 1 januari	348.499	168.150
Mutaties		
Resultaat	4.711	180.349
Stand per 31 december		
Nettovermogenswaarde	353.210	348.499
Boekwaarde per 31 december	353.210	348.499
	2017	2016
	€	€

Deelneming Panthera Group B.V.

In 2001 is door HTT tegen een bedrag van €36.000 een belang van 36,0% verkregen in LioniX B.V. te Enschede. In 2002 is dit belang omgezet naar 25,4% en in 2004 naar 24,6%. In 2007 is dit belang omgezet naar 23,3% in Panthera Group B.V. te Enschede.

De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €1.058.407. Derhalve is deze als maximale boekwaarde opgenomen.

Stand per 1 januari		
Nettovermogenswaarde	243.683	177.811
Boekwaarde per 1 januari	243.683	177.811
Mutaties		
Resultaat	1.211.164	322.392
Ontvangen dividend deelneming	-396.440	-256.520
Saldo mutaties	814.724	65.872
Stand per 31 december		
Nettovermogenswaarde	1.058.407	243.683
Boekwaarde per 31 december	1.058.407	243.683

	2017	2016
	€	€
Deelneming Micronit Microtechnologies B.V.		
In 2001 is door HTT tegen een bedrag van €9.643 een belang van 16,2% verkregen in Micronit Microtechnologies B.V. te Enschede. In 2016 is dit belang naar 18,6% en in 2017 naar 27,9% omgezet. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €347.324. Derhalve is deze als maximale boekwaarde opgenomen.		
Stand per 1 januari		
Nettovermogenswaarde	9.643	9.643
Boekwaarde per 1 januari	9.643	9.643
Mutaties		
Resultaat	337.681	-
Stand per 31 december		
Nettovermogenswaarde	347.324	9.643
Boekwaarde per 31 december	347.324	9.643
	2017	2016
	€	€

Deelneming Mosaic Systems B.V.

In 2002 is door HTT tegen een bedrag van €10.000 een belang van 50,0% verkregen in Mosaic Systems B.V. te Enschede. In 2004 is dit belang omgezet naar 34,1% en in 2007 tegen een bedrag van €2.704 naar 43,3%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-416.428. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Stand per 1 januari		
Nettovermogenswaarde	1	1
Boekwaarde per 1 januari	1	1
Saldo mutaties		
	-	-
Stand per 31 december		
Nettovermogenswaarde	1	1
Boekwaarde per 31 december	1	1

	2017	2016
	€	€

Deelneming NociTrack B.V.

In 2011 is door HTT tegen een bedrag van €9.600 een belang van 52,6% verkregen in NociTrack B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €6.065. Derhalve is deze als maximale boekwaarde opgenomen.

Stand per 1 januari	1	7.763
Resultaat NociTrack B.V.	6.064	-7.762

Stand per 31 december	6.065	1

	2017	2016
	€	€

Deelneming MyLife Technologies B.V.

In 2011 is door HTT tegen een bedrag van €13.400 een belang van 67,0% verkregen in MyLife Technologies B.V. te Enschede. In 2012 is dit belang tegen een bedrag van €3.600- omgezet naar 49,0%, in 2015 tegen een bedrag van €1.800- naar 32,65% en in 2017 naar een belang van 30,8%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-27.122. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Stand per 1 januari	1	1
Resultaat MyLife Technologies B.V.	-	2.000
Desinvestering deelneming	-	-2.000

Stand per 31 december	1	1

	2017	2016
	€	€

Deelneming Screvo Holding B.V.

In 2012 is door HTT tegen een bedrag van €86 een belang van 48,0% verkregen in Screvo Holding B.V. te Enschede. De actuele waarde van dit belang voor HTT kon nog niet worden vastgesteld. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Stand per 1 januari		
Deelneming	1	1

Boekwaarde per 1 januari	1	1

Saldo mutaties	-	-

Stand per 31 december		
Deelneming	1	1

Boekwaarde per 31 december	1	1

	2017	2016
	€	€

Deelneming Hy2Care B.V.

In 2014 is door HTT tegen een bedrag van €9.000 een belang van 45,0% verkregen in H2Care B.V. te Enschede. In 2016 is dit omgezet naar een belang van 34,4%. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €-26.038. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Stand per 1 januari

Deelneming	1.484	9.000
	<u>1.484</u>	<u>9.000</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>1.484</u>	<u>9.000</u>

Mutaties

Resultaat Hy2Care B.V.	-1.483	-7.516
	<u>-1.483</u>	<u>-7.516</u>
Saldo mutaties	<u>-1.483</u>	<u>-7.516</u>

Stand per 31 december

Deelneming	1	1.484
	<u>1</u>	<u>1.484</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>1</u>	<u>1.484</u>

2017	2016
€	€

Deelneming IX B.V.

In 2016 is door HTT tegen een bedrag van €3 een belang van 30,0% verkregen in IX B.V. te Enschede. Later in 2016 is dit tegen een bedrag van €1 omgezet naar een belang van 36,4%. Deze entiteit wordt gewaardeerd tegen de aankoopwaarde.

Stand per 1 januari	3	3
Investerings	1	-
	<u>4</u>	<u>3</u>
Stand per 31 december	<u>4</u>	<u>3</u>

2017	2016
€	€

Deelneming Ostendum Holding B.V.

In 2014 is door HTT tegen een bedrag van €16.000 een belang van 35,0% verkregen in PA Imaging Holding B.V. te Enschede. In 2015 is met een vervolgstorting van €922 dit belang omgezet naar 49,0% in Ostendum Holding B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde waarde van dit belang voor HTT is negatief. Derhalve is als minimale boekwaarde nihil (€1) opgenomen.

Stand per 1 januari	1	16.922
Resultaat	-	-16.921
	<u>1</u>	<u>1</u>
Stand per 31 december	<u>1</u>	<u>1</u>

	2017	2016
	€	€
Deelneming Mercury Lab B.V.		
In 2015 is door HTT tegen een bedrag van €20 een belang van 20,0% verkregen in Mercury Lab B.V. te Enschede. De meest recent vastgestelde actuele waarde van dit belang voor HTT is €1.509. Derhalve is deze als maximale boekwaarde opgenomen.		
Stand per 1 januari	20	20
Resultaat	1.489	-
Stand per 31 december	1.509	20

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
33 Overige minderheidsdeelnemingen en effecten		
Overige effecten (7) Innovation Industries Fund Cooperatief U.A.	283.478	-

	2017	2016
	€	€
Overige effecten (7) Innovation Industries Fund Cooperatief U.A.		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Mutaties		
Investeringen	283.478	-
Stand per 31 december		
Hoofdbedrag	283.478	-
Boekwaarde per 31 december	283.478	-

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
34 Overige vorderingen		
Overige vordering (8) lening WMC Holding B.V.	-	5.000
Overige vordering (10) lening PhiX B.V.	210.000	-
	210.000	5.000

	2017	2016
	€	€
Overige vordering (8) lening WMC Holding B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	5.000	5.000
Aflossing in boekjaar	-5.000	-
Boekwaarde per 31 december	-	5.000
	2017	2016
	€	€
Overige vordering (10) lening PhiX B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Mutaties		
Verstrekking in boekjaar	210.000	-
Stand per 31 december		
Hoofdbedrag	210.000	-
Boekwaarde per 31 december	210.000	-
Vlottende activa		
Vorderingen		
	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
35 Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Rekening-courant De Hogekamp B.V.	-	85.153
Rekening-courant De Hogekamp B.V.		
Stand per 1 januari	85.153	169.138
Overige mutaties (2) voorgesloten facturen	-	78.709
Overige mutaties (3) dotatie voorziening deelneming	-	-162.694
Overige mutaties (4) terugneming dotatie voorziening	162.694	-
Overige mutaties (5) terugbetaling voorschotbedrag	-247.847	-
Stand per 31 december	-	85.153
	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
36 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	55.473	67.256

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
37 Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen rentebedragen	-	300
Overige vooruitbetaalde bedragen	-	374.000
	<u>-</u>	<u>374.300</u>
	<u>-</u>	<u>374.300</u>
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
38 Liquide middelen		
ABN AMRO	23.744	396.012
	<u>23.744</u>	<u>396.012</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar met een looptijd van minder dan twaalf maanden.

Passiva**39 Eigen vermogen**

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Gestort kapitaal	Agioreserve	Wettelijke reserve	Overige re- serve	Resultaat boekjaar
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017	620.000	9.280.972	501.783	-2.815.203	-397.030
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-	-	-397.030	397.030
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	1.416.644
Toevoeging / onttrekking	-	-	1.032.553	-1.032.553	-
Stand per 31 december 2017	620.000	9.280.972	1.534.336	-4.244.786	1.416.644

	Totaal
	€
Stand per 1 januari 2017	7.190.522
Mutatie uit resultaatverdeling	-
Resultaat boekjaar	1.416.644
Toevoeging / onttrekking	-
Stand per 31 december 2017	8.607.166

Het maatschappelijk kapitaal van Holding Technopolis Twente B.V. bedraagt M€3,1 verdeeld in 3.100.000 gewone aandelen van nominaal €1. Alle 620.000 geplaatste aandelen zijn voor 100% in het bezit van Universiteit Twente.

Gestort agiokapitaal op 1 aandeel uitgegeven in 1988 is op 2 juni 2004 voor het eerst gemuteerd vanwege een aandeelhoudersbesluit. Deze agio werd van 2008 tot 2013 gemuteerd door vervolgstortingen van kapitaal door Universiteit Twente in verband met de UTIVH-businesscase. In 2015 is een extra agiostorting gedaan door UT vanwege de Imaging-businesscase ad M€5,6.

Op 28 november 1991 werd door de dochtermaatschappij TTOG B.V. het eigendom verworven van 74 woningen gelegen op het universiteitsterrein. Voor de aankoop door de vennootschap was reeds besloten deze woningen te verkopen aan de bewoners. De aankoopwaarde van de woningen is gebaseerd op het taxatierapport van de Rijksdienst der Domeinen. De doorverkoop aan de bewoners geschiedt tegen een hogere waarde. Als waarderingsgrondslag voor de woningen is gekozen voor een hogere getaxeerde opbrengstwaarde. Het hierdoor ontstane verschil wordt aangemerkt als agiostorting door de enige aandeelhouder van de vennootschap. Deze agio heeft betrekking op de woningen en is uitsluitend gemuteerd door vorengenoemd aandeelhoudersbesluit.

40 Gestort kapitaal

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Aandelen		
Geplaatst kapitaal		
Stand per 1 januari	3.100.000	3.100.000
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	<u>3.100.000</u>	<u>3.100.000</u>
Aandelen ongestort deel		
Stand per 1 januari	-2.480.000	-2.480.000
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	<u>-2.480.000</u>	<u>-2.480.000</u>
Gestort kapitaal	<u>620.000</u>	<u>620.000</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€

41 Agioreserve

Stand per 1 januari	9.280.972	9.280.972
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	<u>9.280.972</u>	<u>9.280.972</u>
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€

42 Wettelijke reserve

Overige wettelijke reserves	<u>1.534.336</u>	<u>501.783</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige wettelijke reserves		
Stand per 1 januari	501.783	-
Toevoeging	1.032.553	501.783
Stand per 31 december	<u>1.534.336</u>	<u>501.783</u>

	2017	2016
	€	€
Overige reserve		
Stand per 1 januari	-2.815.203	-1.982.360
Uit resultaatverdeling	-1.429.583	-832.843
Stand per 31 december	-4.244.786	-2.815.203
	2017	2016
	€	€
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-397.030	-331.060
Mutatie uit resultaatverdeling	397.030	331.060
Resultaat boekjaar	1.416.644	-397.030
Stand per 31 december	1.416.644	-397.030
	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
44 Overige voorzieningen		
Voorziening deelnemingen	1.617.160	695.329

Als balanswaardering wordt geen waarde lager dan €1 opgenomen voor een groepsdeelneming en derhalve is voor het negatieve eigen vermogen een voorziening deelnemingen opgenomen onder overige voorzieningen aan de passiva kant van de balans.

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Voorziening deelnemingen groepsmaatschappijen		
Voorziening deelneming United Twente Innovation B.V.	-	8.354
Voorziening deelneming De Hogekamp B.V.	251.860	-
Voorziening deelneming High Tech Factory B.V.	1.365.300	686.975
	1.617.160	695.329
	2017	2016
	€	€
Voorziening deelneming United Twente Innovation B.V.		
Stand per 1 januari	8.354	-
Dotatie voorziening deelneming United Twente Innovation B.V.	-	8.354
	8.354	8.354
Afname voorziening deelneming United Twente Innovation B.V.	-8.354	-
Stand per 31 december	-	8.354

	2017	2016
	€	€
Voorziening deelneming De Hogekamp B.V.		
Stand per 1 januari	-	151.550
Dotatie voorziening deelneming De Hogekamp B.V.	89.166	162.694
	<u>89.166</u>	<u>314.244</u>
Afname voorziening deelneming De Hogekamp B.V.	162.694	-314.244
	<u>251.860</u>	<u>-</u>

	2017	2016
	€	€
Voorziening deelneming High Tech Factory B.V.		
Stand per 1 januari	686.975	-
Dotatie voorziening deelneming High Tech Factory B.V.	678.325	686.975
	<u>1.365.300</u>	<u>686.975</u>

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
45 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Schuld aan 11 Universiteit Twente.	100.000	100.000
Schuld aan 12 Universiteit Twente	2.511.197	2.204.602
Schuld aan 13 Universiteit Twente	59.500	59.500
	<u>2.670.697</u>	<u>2.364.102</u>

(11+12) De verplichte aflossingstermijnen en te betalen rente worden alleen gefinancierd uit de uitkeringen die uit de deelnemingen NDIX B.V. en Twente Technology Fund B.V. zelf worden ontvangen.

(13) Ter financiering van de deelneming in GreenInsight B.V. (GIS) is een openstaande schuld van haar dochter Blue4Green B.V. aan Universiteit Twente overgenomen en als kapitaal ingebracht door HTT. Hierdoor is een schuld ontstaan aan de UT. Door de liquidatie van GIS is de lening begin 2018 ingelost.

Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
46 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	16.967	7.138
	<u>16.967</u>	<u>7.138</u>

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
47 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Rekening-courant Universiteit Twente.	1.007.003	969.443
Rekening-courant Congres- en Studiecentrum Twente B.V.	606.595	585.318
Rekening-courant Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.	1.025.904	815.151
	<u>2.639.502</u>	<u>2.369.912</u>

Als vergoeding is met de Universiteit Twente een rentepercentage van 1,0% overeenkomen voor 2017 (2016: 1,0%). Met Congres- en StudieCentrum B.V. en Technopolis Twente Onroerend Goed B.V. is een rentepercentage overeengekomen van 0,5% (2016: 1,0%). Er zijn geen zekerheden gesteld. Bedragen zijn veelal per maand of in onderling overleg direct opvraagbaar.

	2017	2016
	€	€
Rekening-courant Universiteit Twente.		
Stand per 1 januari	969.443	-
Overige mutaties (afnames)	-969.443	-
Overige mutaties (opnames)	1.000.000	969.443
Overige mutaties (te betalen bedragen)	7.003	-
Overige mutaties (betaalde rente)	-6.117	-6.180
	<u>1.000.886</u>	<u>963.263</u>
Rente boekjaar	6.117	6.180
	<u>1.007.003</u>	<u>969.443</u>

	2017	2016
	€	€
Rekening-courant Congres- en Studiecentrum Twente B.V.		
Stand per 1 januari	585.318	484.510
Overige mutaties (afnames)	14.682	100.808
Overige mutaties (teruggave btw)	6.595	-
Overige mutaties (betaalde rente)	-2.912	-5.363
	<u>603.683</u>	<u>579.955</u>
Rente boekjaar	2.912	5.363
	<u>606.595</u>	<u>585.318</u>

	2017	2016
	€	€
Rekening-courant Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.		
Stand per 1 januari	815.151	809.104
Overige mutaties (afnames)	-115.151	-
Overige mutaties (teruggave btw)	1.833	6.976
Overige mutaties (afdracht btw)	-929	-929
Overige mutaties (opnames)	325.000	-
Overige mutaties (betaalde rente)	-4.633	-8.100
	<u>1.021.271</u>	<u>807.051</u>
Rente boekjaar	4.633	8.100
	<u>1.025.904</u>	<u>815.151</u>
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
48 Overige schulden en overlopende passiva		
Overige nog te betalen bedragen	42.153	53.478
	<u>42.153</u>	<u>53.478</u>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Fiscale positie

-Vennootschapsbelasting

Samen vormen de ondernemingen Holding Technopolis Twente B.V., Technopolis Twente Onroerend Goed B.V., Congres- en Studiecentrum Twente B.V., High Tech Factory B.V., High Tech Facilities B.V., High Tech Fund B.V., United Twente Innovation B.V., ITC International Hotel B.V., De Hogekamp B.V. en VVI B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De moedermaatschappij Holding Technopolis Twente B.V. neemt op grond van RJ 272.803d de belastinglasten respectievelijk –baten van de gehele fiscale eenheid voor eigen rekening. Dit gezien het feit dat de vennootschapsbelastingplicht met ingang van 1 januari 2016 is ingevoerd. Er wordt door HTT niet met de deelnemers binnen de fiscale eenheid afgerekend. Naar verwachting betreft het fiscale resultaat een verlies. Gelet op een aantal onzekerheden is de omvang hiervan nog niet betrouwbaar in te schatten.

-Omzetbelasting

Voor de heffing van de omzetbelasting is Holding Technopolis Twente B.V. met Congres- en StudieCentrum Twente B.V. en Technopolis Twente Onroerend Goed B.V. opgenomen in de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. Op grond van de standaardvoorwaarden is Holding Technopolis Twente B.V. en de met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

Holding Technopolis Twente B.V.

Voor de duur van dertig jaren zijn erfpacht- en opstalverplichtingen aangegaan voor de locatie Calslaan 15-17 gelegen op het terrein van de Unversiteit Twente. Het betreft de volgende verplichtingen: (1) ingaande 17 mei 2006, locatie ter grootte van circa 12,4 are; jaarlijks te indexeren canon bij aanvang €9 per m2 (2) bebouwen, onderhouden en gebruiken naar hetgeen op het terrein van de UT gebruikelijk is. Voor de duur van zes jaren is per 1 januari 2011 een huurovereenkomst aangegaan voor gebouw Linde, Calslaan 17; daarna te verlengen tot 31 maart 2021. Hierbij is gekozen voor een met BTW belaste aanvangshuurprijs van k€130,0 per jaar, te indexeren vanaf 1 januari 2013.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken.

Prijrisico

-Valutarisico: de vennootschap is voornamelijk werkzaam in Nederland. Het valutarisico is dan ook nihil.

-Marktrisico: de vennootschap loopt nauwelijks risico's, aangezien de vennootschap geen financiële vaste activa of effecten aanhoudt.

-Rente- en kasstroomrisico: de vennootschap loopt renterisico over de rentedragende kortlopende schulden. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de vennootschap risico's over realiseerbare waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot vastrentende schulden zijn geen renteswaps afgesloten.

Kredietrisico

De vennootschap heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van de vennootschap. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Liquiditeitsrisico

De vennootschap maakt hoofdzakelijk gebruik van één huisbankier.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Voorstel resultaatverwerking

De leiding van de vennootschap stelt voor het resultaat de volgende bestemming te geven:

Het resultaat over 2017 ad € 1.416.644 wordt geheel toegevoegd aan de overige reserves.

Dit voorstel dient nog te worden vastgesteld door de Algemene Vergadering en is derhalve nog niet verwerkt in de jaarrekening 2017 van de vennootschap.

Dit voorstel dient nog te worden vastgesteld door de Algemene Vergadering, maar vooruitlopend hierop is de voorgestelde resultaatverdeling reeds verwerkt in de jaarrekening 2017 van de vennootschap.

Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening

	2017	2016
	€	€
49 Netto-omzet		
Omzet verhuur bedrijfsaccomodaties	140.000	137.947

Gemiddeld aantal medewerkers

Personeel in vaste dienst

De vennootschap heeft geen personeel in dienst. Daar waar nodig wordt de deskundigheid van derden ingehuurd. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 1 augustus 2017 te Enschede is Holding Technopolis Twente B.V. benoemd tot bestuurder van de vennootschap. De bestuurders ontvangen geen bezoldiging voor hun bestuursactiviteiten.

2017

	Werkzaam binnen Nederland	Werkzaam buiten Nederland	Totaal
Gemiddeld aantal werknemers	-	-	-
	2017	2016	
	€	€	

50 Afschrijvingen materiële vaste activa

Afschrijvingskosten gebouwen	103.272	103.329
Afschrijvingskosten overige vaste bedrijfsmiddelen	44.000	-
	147.272	103.329
	2017	2016
	€	€

51 Huisvestingskosten

Erfpachtcanon	13.109	13.069
Onderhoud gebouwen	22.174	14.586
Onroerende zaakbelasting	4.022	3.898
Vaste lasten	423	416
Assurantieprijzen	1.373	1.586
	41.101	33.555
Omzetbelasting huisvestingskosten*	-32.556	-32.555
	8.545	1.000

*Bij HTT B.V. is jaarlijks sprake van een teruggave aan BTW uit de nieuwbouw van gebouw Linde.

	2017	2016
	€	€
52 Algemene kosten		
Administratiekosten	120.841	132.385
Advieskosten, fiscaal en beheer	120.414	157.335
Advieskosten, juridisch en notarieel	14.504	19.917
Accountantskosten, onderzoek van de jaarrekening	36.915	34.765
Bestuurs- en vergaderkosten	47.743	11.214
Overige algemene kosten	123	229
	<u>340.540</u>	<u>355.845</u>
Vrijgevallen voorziening	-	-159.531
	<u>340.540</u>	<u>196.314</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
53 Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		
Rente overige vorderingen	237	300
	<u>€</u>	<u>€</u>
Rente overige vorderingen		
Rente overige vordering (8) WMC Holding B.V.	237	300
	<u>€</u>	<u>€</u>
54 Waardeveranderingen van financiële vaste activa (waardering kostprijs)		
Waardeveranderingen andere deelnemingen (waardering kostprijs)	285.371	11.950
Waardeveranderingen andere deelnemingen (waardering kostprijs)	-24.886	-26.639
	<u>260.485</u>	<u>-14.689</u>
Waardeverandering overige deelnemingen		
HC@Home B.V.	11.367	-
NanoMed Diagnostics B.V.	-16.418	-
SenzAir B.V.	-1	-
Recore Systems B.V.	-2.217	-
Gable Systems B.V.	-1	-
Twente Technology Fund B.V.	292.640	11.950
GreenInsight B.V.	-1	-
4Silence B.V.	-24.884	-26.639
	-	-
Totaal	<u>260.485</u>	<u>-14.689</u>

	2017	2016
	€	€
55 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		
Resultaat groepsdeelneming Congres- en Studiecentrum Twente B.V.	39.209	14.173
Resultaat groepsdeelneming United Twente Innovation B.V.	164.399	96
Resultaat groepsdeelneming De Hogekamp B.V.	-89.166	-11.144
Resultaat groepsdeelneming VVI B.V.	119.561	-527.360
Resultaat groepsdeelneming Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.	86.284	-15.688
Resultaat groepsdeelneming HTT Eureka B.V.	9.977	-
Resultaat groepsdeelneming UT International Ventures Holding B.V.	-3.732	286.861
Resultaat groepsdeelneming High Tech Factory B.V.	-385.957	-419.842
Resultaat groepsdeelneming High Tech Fund B.V.	25.740	-
Resultaat overige deelneming (nvw) NDIX B.V.	4.711	180.349
Resultaat overige deelneming (nvw) Panthera Group B.V.	1.211.164	322.392
Resultaat overige deelneming (nvw) Micronit Microtechnologies B.V.	337.681	-
Resultaat overige deelneming (nvw) NociTrack B.V.	6.064	-7.762
Resultaat overige deelneming (nvw) MyLife Technologies B.V.	-	2.000
Resultaat overige deelneming (nvw) Hy2Care B.V.	-1.483	-7.516
Resultaat overige deelneming (nvw) Ostendum Holding B.V.	-	-16.921
Resultaat overige deelneming (nvw) Mercury Lab B.V.	1.489	-
Resultaat overige deelneming (nvw) (J) HC(a)Home	-	60
	<u>1.525.941</u>	<u>-200.302</u>

(NB alléén de overige deelnemingen met een resultaat voor HTT in dit verslagjaar 2017 danwel het voorgaande jaar van vergelijking 2016 zijn op deze plek opgenomen. Zie voor de volledige lijst van deelnemingen onder financiële vaste activa.)

Enschede, 8 januari 2019

Holding Technopolis Twente B.V.
 vertegenwoordigd door
 Dr. W.D. Bult-Spiering
 bestuurder

Overige gegevens

Mededeling omtrent het ontbreken van de accountantsverklaring

Aangezien Holding Technopolis Twente B.V. binnen de door de wet gestelde grenzen (artikel 396 Titel 9 Boek 2 BW) valt, heeft aan de jaarrekening en het jaarverslag geen controleverklaring te worden toegevoegd.

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst

Met betrekking tot de winst luidt artikel 17 van de Statuten als volgt:

Artikel 17

1. Bij de rekening van de verdeling van een uitkering tellen de aandelen die de vennootschap houdt niet mee, tenzij op die aandelen een recht van vruchtgebruik of een pandrecht rust ten behoeve van een ander dan de vennootschap.
2. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen, voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die de vennootschap moet aanhouden.
3. Een besluit tot uitkering door de algemene vergadering heeft geen gevolgen tot het bestuur daarvoor goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert de goedkeuring op gronden die de wet aangeeft.

Directieverslag

Het proces van waarde-creatie uit kennis door deze kennis ten goede te laten komen aan onze economie en maatschappij heet valorisatie. Valorisatie is naast onderwijs en onderzoek een kerntaak van de universiteit. Valorisatie kan overigens niet los gezien worden van onderwijs en onderzoek, het is het valoriseren van de kennis die opgedaan wordt in of door het onderwijs en het onderzoek. Hierin speelt HTT binnen de UT een belangrijke rol.

De afgelopen jaren is het aantal deelnemingen aanzienlijk toegenomen, evenals de complexiteit binnen HTT en haar deelnemingen. Tevens zijn er wijzigingen opgetreden in wet- en regelgeving, waaronder de regeling beleggen en belenen en de vennootschapsbelasting. Dit was aanleiding om de positionering opnieuw te bepalen en om daarop passend structureel beleid te ontwikkelen. De positionering van HTT in relatie tot valorisatie, hetgeen een belangrijk uitgangspunt vormt voor de toekomst, is in 2017 nader uitgewerkt in de visie HTT 2.0. Het jaar 2017 is gebruikt om een aantal scenario's te ontwikkelen en te analyseren voor wat betreft de positie en organisatie van HTT. Daarbij is onder andere gekeken naar het aandeelhouderschap van HTT, haar primaire doelstelling, bereidheid en mogelijkheden om te investeren en de relatie met het business development team. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een conceptdocument HTT 2.0 dat in 2018 is vastgesteld. Hierin is de fundamentele vraag beantwoord waar HTT moet worden gepositioneerd in de valorisatieactiviteiten van de UT en hoe HTT moet worden georganiseerd. HTT is het beste in staat om haar eigen doelstelling en de valorisatie-doelstelling van de UT te bereiken middels een constructie waarin de UT 100% aandeelhouder is. Te meer omdat er sprake is van marktfalen en HTT een cruciale rol speelt in de overbrugging van deze fase. Op basis van een analyse van de bestaande situatie is geconstateerd dat een doorontwikkeling van HTT gewenst is en dit zal zich vertalen in aanpassing van beleid, organisatie en aanscherping en professionalisering van processen. De activiteiten van HTT zijn opgedeeld in een drietal hoofdcategorieën te weten; vastgoed, fondsen en deelnemingen en voor de verschillende onderdelen zijn specifieke uitgangspunten voor het te voeren beleid vastgesteld, passend bij het integrale valorisatiebeleid van de UT. Een finale versie van deze visie is in maart 2018 vastgesteld door het CvB van Universiteit Twente.

Het jaarrekeningproces heeft vertraging opgelopen door een andere verwerkingswijze van de minderheidsbelangen in de jaarrekening. Het waarden van deze deelnemingen op basis van hetzelfde boekjaar als HTT heeft de nodige tijd gevraagd.

Het jaar 2017 is afgesloten met een geconsolideerd positief resultaat van K€ 1.398. Dit resultaat is voornamelijk het gevolg van het aandeel in het resultaat van minderheidsbelangen. Een verkooptraject binnen de 'groep' van een minderheidsdeelneming van HTT heeft met name tot dit positieve resultaat geleid. Het forse negatieve resultaat van groepsmaatschappij High Tech Factory daarentegen is zorgelijk. Evenals in 2016 is specifiek aandacht besteed aan de ontwikkelingen binnen High Tech Factory en op welke wijze een verbetering van het resultaat mogelijk is. Er is een interimmanager aangetrokken om te onderzoeken of een break-even exploitatie mogelijk is. Gebleken is dat dit alleen mogelijk lijkt voor het operationele resultaat, waarbij er een oplossing moet worden gevonden voor de zware financieringslast.

In het najaar 2017 is de voormalig directeur HTT definitief opgevolgd en gedurende heel 2017 was een accountmanager tijdelijke belast met een deel van de portefeuille van de minderheidsbelangen.

In het belang van de continuïteit van High Tech Factory heeft Universiteit Twente medio 2018 een driejarige overbruggings oplossing geboden voor de financieringslast van High Factory. Binnen deze periode dient HTT met High Tech Factory tot een toekomstscenario te komen waarbij er geen exploitatierisico meer is voor HTT en Universiteit Twente.

Enschede, 8 januari 2019

W.D. Bult-Spiering

Bestuurder Holding Technopolis Twente B.V.